

ახალი ტანათლექსი

2014 წელი, 13-19 მარტი

ფასი 1 ლარი 50 თეთრი

№10 (644) ბაზოლის 1998 წლიდან

www.axaliganatleba.ge

სულიერი და ზნეობრივი ფასეულობების თანამედროვეობაში გადმოცანის მრეწელობა

პროლოგი

- რატომ არ იძინებ?
- არ მინდა ზღვის გამოჩენა გამოქვეყნდეს...
- ზღვაა, ვაი, უზარმაზარი ზღვა!!!
- კეზერეთელა წყლის წვეთია...
- თითქოს ჰამაკში წევს და აქეთ იქით დაქანაობს...
- ზღვა სუნთქავს
- ზღვა მიდი-მოფის...
- მიდი-მოფის... მიდი-მოფის...
- ზღვა არის დიდი, პატარა, ლოყვი, მხიარული, ალელუა-ბული, ქელი, მოთამაშე, მოტლიკინე, ჩაფიქრებული, ძლიერი, ორნემებში ფრენს, მოუსვენარი, ცხელი, მარდიანი, ბურღულუნა და მსუქანი...

გსმენიათ ასეთი შეფასებები ზღვაზე, თან ეს ყველაფერი დახატული, მერე საკუთარი ხმით გახმოვანებული და საზოლოდ ანიმაციურ ფილმად წარმოდგენილი?! ვისაერ არ ვსმენიათ, ეს რეალური ნოდარ ზეგიაშვილის მიერ გაკეთებული ანიმაციური ფილმი „პონტო, შავი, შავი ზღვა“. მისივე იდეა საკმაოდ თამამი არჩევანი, თამაშით დასრულებული - „ვეფხისტყაოსნის“ სწავლება, რომელიმე საქართველოს რეგიონებში კი მოიწვია. „მივხვდი, რომ გარეუბლებული ნახატებით ყველაფერზე შეიძლება ესაუბრო შევქვეყნებ, ამიტომ სჯობს, რაერ მნიშვნელოვანია, იმაზე ვესაუბრო, „ვეფხისტყაოსანზე“ მნიშვნელოვანს კი რას ვიპოვიდი“ - აწხადებს რეჟისორი, რომლის მიერ ზეგიაშვილის ნახატებით გარეუბლებულმა ანიმაციურმა ფილმებმა არაერთი საერთაშორისო ფესტივალი მოიარა, მთავარი და ოქროს პრიზებითავე დაჯილდოვდა. თავიდან რეჟისორის ჩანაფიქრი - ანიმაციად ექნება პატარების ნახატები - მხოლოდ ზეგიაშვილის განწყობის ამაღლებას ემსახურებოდა, შემდგომში კი ნელ-ნელა შემეყრებითი ხასიათი მიიღო და დღეს პროექტმა „ჩვენ ვითხოვლობთ, ვსწავლობთ, ვასურათებთ“ „ვეფხისტყაოსანს“ რეგიონები მოიწვია. შეგროვდა ასობით ნახატი და აუდიოჩანაწერი, რომლის ლოგიკური დასასრული ახლახან ანიმაციური ფილმის პრეზენტაციით დაგვირგვინდა. თუმცა, ეს ფინიში სულაერ არ არის, რადგან შემოქ-

მუღებში ჯგუფს წინ კიდევ ზევრი საინტერესო გეგმა აქვს. დღევანდელი ნომრის სტუმარი ამ არაჩვეულებრივი იდეის ავტორი ნოდარ ზეგიაშვილია. რომელიც თავად მოგვიყვება „ტელევიზორიდან“ დღემდე განვლილი გზისა და სამომავლო გეგმების შესახებ. რაერ მთავარია, ასობით პატარას „საუკეთესო ხერხით“ რეჟისორმა „ვეფხისტყაოსანი“ შეაყვარა,

პროექტი კვლავ გრძელდება, რადგან ის მიიჩნევა, რომ „ვეფხისტყაოსანი“ ყველამ უნდა იცოდეს, რომ მას ასაკი არ გააჩნია.

გვერდი 6-7

სადაც არ უნდა წავიდა, საქართველო ყველგან თან დაგყვება და ის ულაგაზისია

გვერდი 8-9

2014 წლის სკოლის გამოსაშვები გამოსვლების პროგრამა **გეოგრაფია** გვერდი 2

2014 ուսումնական տարվա դպրոցական აქართველეთის პრინციპის «საქართველო» სათარქაქი ბრადქი გვერდი 3

2014-cü il dərsləri coğrafiya üzrə məktəbdə buraxılış imtahan programı გვერდი 4

ასხადებს კონკურსს

ბიზნესის, სამართლისა და სოციალური მეცნიერებების ფაკულტეტზე პროფესორის, ასოცირებული პროფესორის და ასისტენტ-პროფესორთა აკადემიური თანამდებობების დასაბამებლად

კონკურსი გამომცხადებს ბიზნესის, სამართლისა და სოციალური მეცნიერებების ფაკულტეტზე ასოცირებული თანამდებობების დასაბამებლად შემდეგი მიზანშეწონილი:

სოციალური მეცნიერებები

- (დარგი/სპეციალობა - ჟურნალისტიკა, საერთაშორისო ურთიერთობები, ფსიქოლოგია) სრული პროფესორი - 7 სამტატო ერთეული ასოცირებული პროფესორი - 12 სამტატო ერთეული ასისტენტ-პროფესორი - 10 სამტატო ერთეული

აკადემიურ თანამდებობაზე ასარჩევად კანდიდატმა უნდა წარმოადგინოს:

- ა) განცხადება საკონკურსო კომისიის სახელზე (დადგენილი ფორმის მიხედვით);
ბ) კონკურსანტის ანკეტა (დადგენილი ფორმის მიხედვით);
გ) პირადობის მონომობის ასლი;
დ) შესაბამისი აკადემიური ხარისხის დამადასტურებელი დოკუმენტის (დოკუმენტების) ასლი (უცხო ქვეყანაში მიღებული განათლების ან/და სამეცნიერო ხარისხის აღიარების კანონმდებლობით დადგენილი წესით გაცემული დოკუმენტი, ასეთის არსებობის შემთხვევაში);
ე) სამსახურებრივი გამოცდილების ამსახველი (შესაბამის სფეროში) კანონმდებლობით დადგენილი წესით გაცემული დოკუმენტი (სამეცნიერო-პედაგოგიური მუშაობის გამოცდილების დამადასტურებელი დოკუმენტი - ცნობა, შრომის ნივთიანების ასლი და სხვ.);
ვ) გამოქვეყნებული შრომების სია ბოლო 10 წლის განმავლობაში;
ზ) 1 ფოტოსურათი 3X4-ზე;
თ) შესაბამისი სასწავლო კურსის სილაბუსი/სილაბუსები.

სასწავლებლის პროფესორის თანამდებობაზე 4 (ოთხი) წლის ვადით შეიძლება არჩეულ იქნეს დოქტორის ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხის მქონე პირი, რომელსაც აქვს არანაკლებ 6 (ექვსი) წლის სამეცნიერო პედაგოგიური მუშაობის გამოცდილება;

სასწავლებლის ასოცირებული პროფესორის თანამდებობაზე 4 (ოთხი) წლის ვადით შეიძლება არჩეულ იქნეს დოქტორის ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხის მქონე პირი, რომელსაც აქვს არანაკლებ 3 (სამი) წლის სამეცნიერო-პედაგოგიური მუშაობის გამოცდილება;

სასწავლებლის ასისტენტ-პროფესორის თანამდებობაზე 4 (ოთხი) წლის ვადით შეიძლება არჩეულ იქნეს დოქტორის ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხის მქონე პირი;

კონკურსი გამოცხადდეს 2014 წლის 10 მარტს. საკონკურსო დოკუმენტაციის წარმოდგენის ვადა განისაზღვროს 2014 წლის 10 აპრილიდან 2014 წლის 16 აპრილის ჩათვლით. საკონკურსო მასალების განხილვა კომისიის მიერ და კონკურსის შედეგების საჯაროდ გამოქვეყნება მოხდება არაუგვიანეს 2014 წლის 22 აპრილისა; აკადემიურ პერსონალთან შრომითი ხელშეკრულებები გაფორმდეს კონკურსის შედეგების გამოქვეყნებიდან არაუგვიანეს 3 (სამი) კვირისა.

საკონკურსო დოკუმენტები მიიღება 2014 წლის წლის 10 აპრილიდან 2014 წლის 16 აპრილის ჩათვლით 10.00-დან 17.00 საათამდე, ახალი უმაღლესი სასწავლებლის კანცელარიაში. მისამართი: თბილისი, ალგაშენაძის მი-9 კმ. I სართული.

საატესტატო გამოცდა

2014 წლის სკოლის გამოსაშვები გამოცდების პროგრამა გეოგრაფიაში¹ (ქართულენოვანი სკოლებისთვის)

გეოგრაფიის გამოცდაზე მონაწილეობა შემდეგი უნარები²:

- სივრცეში ორიენტირება
• ინფორმაციის მოპოვება და ორგანიზება
• თვალსაჩინოებების გამოყენება
• გეოგრაფიული მოვლენების, პროცესებისა და კანონზომიერებების გავრცელების დადგენა

Table with 2 columns: საკითხთა ჩამონათვალი (List of questions) and საკითხის დაზუსტება (Clarification of the question). It contains 10 rows of questions and their corresponding clarifications.

Table with 2 columns: ქვეყნების კლასიფიკაცია (Classification of countries) and მართვების ფორმისა და ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული მოწყობის მიხედვით (According to the form of government and administrative-territorial organization). It contains 10 rows of classification criteria.

1 გეოგრაფიის საგამოცდო პროგრამა შედგენილია შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის გეოგრაფიის ჯგუფის მიერ და ეფუძნება ეროვნულ სასწავლო გეგმას.
2 უნარები მოცემულია ესგ-ის მიხედვით.
3 გამოცდაზე აპლიკანტებს დაურთავდება საქართველოს და მსოფლიოს ფიზიკური რუკები.

ՆԱԿԵՆՏԱԾՐ ԶԱՅՄՍԵՂՅՈՒ

2014 ուսումնական տարվա դպրոցական ավարտական քննության

«Աշխարհագրություն» առարկայի ծրագիր¹
(Ոչ վրացալեզու դպրոցների համար)

Աշխարհագրության քննության ժամանակ ստուգվում են հետևյալ կարողությունները:²

- Կողմնորոշում տարածության մեջ:
- Տեղեկատվության հայթայթում և կազմակերպում:
- Չնական պարագաների օգտագործում:
- Աշխարհագրական երևույթների, գործընթացների և օրինաչափությունների տարածման որոշում:

Հարցերի ցանկ ³	Հարցերի ճշտում
1. Աշխարհագրության ներածություն.	
Աշխարհագրության գիտության ներածությունը, կառուցվածքը և հետազոտության առարկան	• Աշխարհագրության ուսումնասիրության առարկան և նպատակները: • Աշխարհագրության գիտության կառուցվածքը և որոշ ուղղությունների սահմանումները:
Քարտեզ և տարբեր տեսակ գնական պարագաներ	• Քարտեզներ (քարտեզի պայմանական նշաններ, մասշտաբ, կողմնորոշում, հասարակած, բևեռներ, արևադարձային և բևեռային շրջաններ, աստիճանացանց, լայնություն և երկայնություն, աշխարհագրական կոորդինատներ, տեղանքի բարձրության սահմանումը (բացարձակ և հարաբերական բարձրություններ), անհրաժեշտ տեղեկատվության հայթայթում, վերլուծություն, խնդիրների լուծում): • Տարբեր տեսակի գնական պարագաների (լուսանկար, նկար, սխեմա, աղյուսակ, գծապատկեր, դիագրամ) օգտագործում, տեղեկությունների վերլուծություն, խնդիրների վճռում: • Վրաստանի և աշխարհի ֆիզիկական - աշխարհագրական անվանացուցակ (կարևոր աշխարհագրական օբյեկտներ) ⁴ , համաշխարհային օվկիանոսի մասերը, մայրցամաքները և դրանց մասերը, ռելիեֆի հիմնական ձևերը, ներքին ջրեր:

¹ Աշխարհագրություն առարկայի քննական ծրագիրը կազմվել է Գնահատման և քննությունների ազգային կենտրոնի աշխարհագրության խմբի կողմից և հիմնված է Ազգային ուսումնական պլանի վրա:

² Կարողությունները տրված են ըստ ԱՈՒՊ-ի:

³ Օրագիրն ամբողջությամբ հիմնված է հին ԱՈՒՊ-ի վրա (2005-2011 թթ.), համապատասխանաբար, ծրագրում ներառված չեն «Գլոբալ աշխարհագրություն» դասընթացով սահմանված հարցերը:

⁴ Քննության ժամանակ քննություն հանձնողներին կբաժանվեն Վրաստանի և Աշխարհի ֆիզիկական քարտեզներ:

2. Բնագիտական աշխարհագրություն.	
Երկիր մոլորակը	• Երկրի օրական և տարեկան պտույտը: • Ժամային գոտիները և ամսաթվերի փոփոխության միջազգային գիծը
Ռելիեֆ	• Էնդոգեն և էկզոգեն ռելիեֆաստեղծ գործընթացներ, ռելիեֆի ձևերը և տիպերը: Ռելիեֆի ներգործությունը կլիմայի վրա, տնտեսության վրա:
Եղանակ և կլիմա	• Օդի ջերմաստիճան (միջին ջերմաստիճան, ամառային), ջերմաստիճանի փոփոխությունն ըստ լայնության, բացարձակ բարձրության և օվկիանոսից հեռացման: • Մթնոլորտային ճնշում, տարբեր տիպի քամիներ, դրանց առաջացումը և տարածման օրինաչափությունները (բրիզ, մուսսոն, պասսատ, ֆիոն): • Մթնոլորտային տեղումներ, դրանց տեսակները և տարածման օրինաչափությունները (անձրև, կարկուտ, ձյուն, ցող, լեռնախորշակ): • Կլիմայի ներգործությունը բնակեցման և տնտեսական գործունեության վրա (գյուղատնտեսության, տրանսպորտի, շինարարության վրա):
Ներքին ջրեր	• Գետեր, լճեր, սառցադաշտեր, ջրամբարներ (սնումը և ռեժիմը, ներգործությունը տնտեսության վրա):
Բնական ռեսուրսներ	• Բնական ռեսուրսների տարածումը, նշանակությունը, դասակարգումը և ռացիոնալ օգտագործումը (օգտակար հանածոներ և բնության պահպանություն):

3. Հասարակական աշխարհագրություն	
Քաղաքական քարտեզի ձևավորումը	• Աշխարհագրական մեծ հայտնագործությունների դարաշրջան: • Քաղաքական քարտեզի փոփոխությունները XX-XXI դդ.:
Բնակչության աշխարհագրություն և ժողովրդագրություն	• Բնակչության կառուցվածքը: • Բնակչության բնական շարժը (ծնելիության, մահացության և բնական շարժի գործակիցը): • Մեխանիկական շարժ (միգրացիայի տեսակները, պատճառները, գործոնները): • Խտություն, բնակեցման տիպերը և քաղաքաշինություն:
Երկրների դասակարգումը	• Ըստ կառավարման ձևի և վարչա-տարածքային կազմակերպման: • Ըստ սոցիալ-տնտեսական զարգացման մակարդակի (մարդկային (հուման) զարգացման ինդեքսը, ՀՆԱ):
Միջազգային կազմակերպություններ	• ՄԱԿ, ՆԱՏՕ, Եվրոպական Միություն, Եվրախորհուրդ, Կարմիր խաչ, ՄՕԿ:
Տնտեսության ոլորտային կառուցվածքը	• Արդյունաբերություն, գյուղատնտեսություն, ծառայությունների ոլորտ:
Աշխարհի ռեգիոնները և երկրները	• Երկրների (ԱՄՆ, Միացյալ թագավորություն, Գերմանիա, Չինաստան, Հնդկաստան, ՀԱՀ, Ավստրալիա) դիրքը, բնությունը, կառավարման ձևը, վարչա-տարածքային կազմակերպումը, բնակչությունը, տնտեսությունը, տնտեսական կենտրոնները և տնտեսական ցուցանիշները, մշակութային բազմերանգությունը: • Ռեգիոնների բնակեցումը և նրանցում ընդգրկված երկրները, դիրքը և սահմանները, բնական պայմանները և ռեսուրսները, բնակչությունը, տնտեսությունը:
4. Վրաստանի աշխարհագրություն.	
Վրաստանը և Կովկասի դիրքը	• Սահմանները, մակերեսը, ֆիզիկական - աշխարհագրական դիրքը, ֆիզիկական - աշխարհագրական բաժանումը, քաղաքական-վարչական բաժանումը, կառավարման ձևը: • Եվրոպա - Ասիայի միջև սահմանի անցկացման տարբերակները:
Վրաստանի բնական բաղադրամասերը	• Ռելիեֆի հիմնական ձևերը և տեսակները: • Մթնոլորտի շրջանառության հիմնական հատկանիշները: • Կլիմայի հիմնական տարրերը: • Ներքին ջրեր (գետեր, լճեր, սառցադաշտեր, ջրամբարներ): • Սև ծովը: • Ֆլորան և ֆաունան:
Վրաստանի բնական ռեսուրսները	• Վրաստանի կարևոր ռեսուրսների աշխարհագրություն (ջերմա-էներգետիկական, սև և գունավոր մետաղներ, շինանյութեր, հանքային և տաք աղբյուրներ):
Բնապահպանական հիմնախնդիրներ և աղետային երևույթներ	• Մթնոլորտի, ջրերի և ընդերքի աղտոտվածությունը: ձերկրաշարժ, սողանք, հուսիս, սելավ, ջրհեղեղ, կարկուտ:
Բնության պահպանություն	• Պահպանված տարածքների աշխարհագրությունը և տեսակները, ստեղծման նպատակները և պատճառները, կարևորությունը և պահպանության հատուկ օբյեկտներ:
Վրաստանի բնակչությունը	• Բնակչության թիվը, տարածքային դասավորությունը և դինամիկան: • Բնակչության կառուցվածքը (սեռական-տարիքային, ազգային, էթնիկ, կրոնական): • Ժողովրդագրական և միգրացիոն գործընթացները: • Քաղաքային և գյուղական բնակավայրերի աշխարհագրությունը, քաղաքաշինություն:
Վրաստանի տնտեսությունը	• Արդյունաբերությունը, գյուղատնտեսությունը, ծառայությունների ոլորտ:

2014-cü il dərs ili coğrafiya¹ üzrə məktəbdə buraxılış imtahan proqramı (Qeyri-gürcüdülli məktəblər üçün)

Coğrafiya imtahanında növbəti bacarıqlar² yoxlanılır:

- Məhkəmə istiqamətlənmə
- Məlumatın tapılması və təşkili
- Əyani vəsaitlərin tətbiqi
- Coğrafi hadisələrin, proseslərin və qanunauyğunluqların yayımını təyin etmək

Sualların siyahısı ³	Sualların dəqiqləşdirilməsi
1. Coğrafiyaya giriş:	
Coğrafiya elminə giriş, struktur və tədqiqat fənni	• Coğrafiyanın öyrənilmə obyektini və məqsədlərini; • Coğrafiya elminin strukturu və ayrı-ayrı istiqamətlərinin qaydaları.
Xəritə və müxtəlif tipli əyani vəsaitlər	• Xəritələr (xəritənin leqendəsi, miqyaslar, istiqamətləndirmə, ekvator, qütblər, tropiklər və qütb dairələri, dərəcələr toru, enlik və uzunluq, coğrafi koordinatlar, yerin hündürlüyünü təyin etmək (tam və nisbi hündürlüklər), lazımı məlumatın axtarışı, analiz, məsələlərin həlli); • Müxtəlif tipli əyani vəsaitlərin (fotoşəkil, şəkil, sxem, cədvəl, qrafik, diaqram) tətbiqi, məlumatın analizi, məsələlərin həlli; • Gürcüstanın və dünyanın fiziki-coğrafi nomenklaturası (mühüm coğrafi obyektlər) ⁴ – dünya okeanının hissələri, qitələr və onun hissələri, relyefin əsas formaları, daxili sular.

1. Coğrafiya üzrə imtahan proqramı Qiymətləndirmə və Milli İmtahanlar Mərkəzinin coğrafiya qrupu tərəfindən tərtib edilmiş və Milli Tədris planına əsaslanır.
2. Bacarıqlar MTP-a əsasən verilmişdir.
3. Proqram tamamilə keçmiş MTP-a (2005-2011-ci illər) əsaslanır, müvafiq olaraq proqrama "Qlobal coğrafiya" kursu ilə nəzərdə tutulmuş məsələlər daxil deyil.
4. İmtahanda aplicantlara Gürcüstanın və Dünyanın fiziki xəritələri paylanacaqdır.

2. Təbiət coğrafiyası:	
Yer kürəsi planeti	• Yer in sutkalıq və illik hərəkəti; • Saat zonaları və tarixlərin dəyişməsinin beynəlxalq xətti.
Relyef	• Endogen və exogen relyefi yaradan proseslər, relyef formaları və tiplər; relyefin iqlimə, təsərrüfatına təsiri.
Hava və iqlim	• Havanın temperaturu (orta temperatur, amplituda), enlik, tam hündürlük və okeandan uzaqlaşma əsasında temperaturun dəyişməsi; • Atmosfer təzyiqi; müxtəlif tipli küləklər, onların yaranması və yayılma qanunauyğunluqları (briz, musson, passat, fion); • Atmosfer yağışları, onların növləri və yayılma qanunauyğunluqları (yağış, dolu, qar, rütubət, qırov); • İqlimin əhəmiyyəti və təsərrüfat işlərinə təsiri (kənd təsərrüfatına, nəqliyyata, tikintiyə).
Daxili sular	• Çaylar, göllər, buzlaqlar, su hövzələri (artım və rejim, təsərrüfatına təsiri)
Təbii resurslar	• Təbii resursların yayılması, əhəmiyyəti, təsnifatı və rəşional istifadəsi (faydalı qazıntılar və təbiətin müdafiəsi)

3. İctimai coğrafiya:	
Siyasi xəritənin formalaşdırılması	• Böyük coğrafi kəşflər dövrü; • XX-XXI əsrlərin siyasi xəritələr dəyişiklikləri.
Əhalinin coğrafiyası və demografiyası	• Əhalinin strukturu; • Əhalinin təbii hərəkəti (doğum, ölüm və təbii hərəkət koefisientləri); • Mexaniki hərəkət (miqrasiya tipləri, səbəbləri, amilləri); • Sıxlıq, məskənləşmə tipləri və urbanizasiya.
Ölkələrin təsnifatı	• İdarəetmə forması və inzibati-ərazi quruluşuna əsasən; • Sosial-iqtisadi inkişafın səviyyəsinə əsasən (insanın inkişafı indeksi, Ümumi daxili məhsul).
Beynəlxalq təşkilatlar	• BMT, NATO, Avropa İttifaqı, Avropa Şurası, Qırmızı Xaç.
Təsərrüfatın sahə strukturu	• Sənaye, kənd təsərrüfatı, xidmət sahəsi.
Dünya regionları və ölkələri	• Ölkələrin (ABŞ, Birləşmiş Krallıqlar, Almaniya, Çin, Hindistan, CAR, Avstraliya) yerləşməsi, təbiəti, idarəetmə forması, inzibati-ərazi quruluşu, əhalisi, təsərrüfatı, iqtisadi mərkəzləri və iqtisadi göstəriciləri, mədəni rəngarənglik; • Regionların adları və tərkibindəki ölkələr, yerləşməsi və sərhədlər, təbii şərtlər və resurslar, əhali, iqtisadiyyat.
4. Gürcüstanın coğrafiyası:	
Gürcüstanın və Kavkasioninin yerləşməsi	• Sərhədlər, sahə, fiziki-coğrafi yerləşməsi, fiziki coğrafi bölgü, siyasi-inzibati bölgü, idarəetmə forması; • Avropa-Asiya arasında sərhədin keçirilməsi variantları.
Gürcüstanın təbiətinin komponentləri	• Relyefin əsas formaları və tipləri; • Atmosfer dövrünün əsas xüsusiyyətləri; • İqlimin əsas elementləri; • Daxili sular (çaylar, göllər, buzlaqlar, su hövzələri); • Qara dəniz; • Flora və fauna.
Gürcüstanın təbii resursları	• Gürcüstanın mühüm resurslarının coğrafiyası (istilik-enerji, qara və rəngli metallar, tikinti materialları, mineral və termal sular).
Ətraf mühitin problemləri və bədbəxt hadisələr	• Atmosferin, suyun və torpağın çirkləndirilməsi; • Zəlzələ, sürüşmə, qar uçqunu, palçıq yağışı, sel, dolu.
Təbiətin müdafiəsi	• Qoruyq ərazilərinin coğrafiyası və tipləri, yaranma səbəbləri və məqsədləri, əhəmiyyəti və xüsusi müdafiə obyektləri.
Gürcüstan əhalisi	• Əhalinin sayı, ərazi yerləşməsi və dinamikası; • Əhalinin strukturu (cinsi-yaş, milli, etnik, dini); • Demografik və miqrasiya prosesləri; • Şəhər və kənd yaşayış yerlərinin coğrafiyası, urbanizasiya.
Gürcüstanın təsərrüfatı	• Sənaye, kənd təsərrüfatı, xidmət sahəsi.

თარგმანი
სანუმ ახმედოვაძე

ინფორმაცია

ინფორმაციის კლინიკაში

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი **თამარ სანიკიძე** იაშვილის სახელობის ბავშვთა ცენტრალურ საავადმყოფოში ლეიკემიით დაავადებულ ბავშვებს ეწვია, მათ დედებს დედის დღე მიულოცა, გაამხნევა და შვილების გამოჯანმრთელება უსურვა. მინისტრმა იმედი გამოთქვა, რომ სულ მოკლე დროში ისინი მშობლიურ სკოლასა და საკლასო ოთახებს დაუბრუნდებიან.

განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ინიციატივით იაშვილის კლინიკაში სპეციალური სასწავლო ოთახი ფუნქციონირებს, რომელიც შესაბამისი ინვენტარით, ტექნიკით, სხვადასხვა თვალსაჩინოებებით და საკითხავი კლასგარეშე ლიტერატურით არის აღჭურვილი. იაშვილის კლინიკაში მყოფ ბავშვებთან 147-ე საჯარო სკოლიდან დადიან პედაგოგები, რომლებიც მათ შესაბამისი გაკვეთილებს უტარებენ.

იაშვილის სახელობის ბავშვთა კლინიკაში 147-ე საჯარო სკოლის 6 პედაგოგი 2013-2014 სასწავლო წლიდან რეგულარულად დადის და ლეიკემიით დაავადებულ 30 სხვადასხვა ასაკობრივ მოსწავლეს, ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებულ საგნობრივ გაკვეთილებს, მულტიმედია-ტექნოლოგიური გუნდთან და კლინიკის ფსიქოლოგებთან ერთად უტარებს. პროექტის მიზანია, მკურნალობის დამთავრების შემდეგ, მაქსიმალურად კომფორტულად და სწრაფად მოხდეს ამ

ბავშვების რეაბილიტაცია, რათა საზოგადოებას სრულყოფილ მოქალაქეებად დაუბრუნდნენ.

კომაროვის სკოლაში ფიზიკის ახალი ლაბორატორია გაიხსნა

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილე **ლია გიგაურმა** ვ. კომაროვის თბილისის ფიზიკა-მათემატიკის 199-ე საჯარო სკოლაში ფიზიკის თანამედროვე სასწავლო ლაბორატორია გახსნა.

სასწავლო ლაბორატორია აღჭურვილია მსოფლიოში ცნობილი ამერიკული ფირმა PASCO-ს უახლესი, თანამედროვე კომპიუტერიზებული ფიზიკური გამზომი ინსტრუმენტებითა და ლაბორატორიული დანადგარებით. მიღებული მონაცემების ჩამონათვალში შედის კომპონენტები, რომელთა საშუალებით 80-ზე მეტი სხვადასხვა სასწავლო ექსპერიმენტული ლაბორატორიული სამუშაოს შესრულება შეიძლება. ლაბორატორიული სამუშაოების დასახელება სრულად მოიცავს ფიზიკის სწავლების სტანდარტით განსაზღვრულ თემატიკას და რამდენადმე აღემატება კიდევ, რაც გათვალისწინებული

ყოფიერების სკოლის სპეციფიკის შესაბამისად.

სასწავლო ლაბორატორია საშუალებას იძლევა დაიგეგმოს და შესრულდეს მოსწავლეთა სასწავლო-სამეცნიერო კვლევითი სამუშაოები, რომელთა შედეგი მოსწავლეებს სხვადასხვა საერთაშორისო კონკურსზე, თანამედროვე დონეზე, სათანადოდ წარდგენის საშუალებას მისცემს.

აღსანიშნავია, რომ კომაროვის სკოლა საქართველოს საჯარო სკოლებს შორის პირველია მსგავსი დონის ლაბორატორიით. აღნიშნულის გათვალისწინებით, სკოლა მზად არის უმასპინძლოს სხვა სკოლის მოსწავლეებსა და მასწავლებლებს, რათა ამ უნიკალური ლაბორატორიის გამოყენებით, უფრო მეტმა ბენეფიციარმა შეძლოს კვალიფიკაციის ამაღლება ფიზიკის დარგში.

კომაროვის სკოლა მზად არის რეგიონის მოსწავლეების მისაღებადაც და ლაბორატორიაში მათთვის ღია გაკვეთილების ჩასატარებლად.

კომაროვის სკოლას დიდი ისტორია და გამოცდილება აქვს საბუნებისმეტყველო საგნების სწავლების კუთხით, იგი ერთ-ერთ მონივრულად ადგილს იკავებს არამარტო საქართველოს არამედ, მსოფლიოს მასშტაბით ოლიმპიადებსა და კონკურსებზე მიღებული წარმატების მიხედვით. ამიტომ, ამ სახის ლაბორატორიის არსებობა ამ სკოლისთვის კიდევ უფრო დიდ მნიშვნელობას იძენს.

შპს საერთაშორისო აკადემია

ახსნადღეს ღია კონკურსი

აკადემიური თანამდებობების დასაკავებლად შემდეგ მიმართულებებზე:

ბიზნესის ადმინისტრირების მიმართულებით

- პროფესორი მენეჯმენტის სპეციალულობით – 1 ვაკანსია
- ასოცირებული პროფესორი მენეჯმენტის სპეციალულობით – 2 ვაკანსია
- ასოცირებული პროფესორი მარკეტინგის სპეციალულობით – 2 ვაკანსია
- ასოცირებული პროფესორი ფინანსების სპეციალულობით – 3 ვაკანსია
- ასოცირებული პროფესორი საბუღალტრო აღრიცხვის სპეციალულობით – 1 ვაკანსია
- ასოცირებული პროფესორი ბიზნესის ადმინისტრირების მიმართულებით – 1 ვაკანსია
- პროფესორი ტურიზმის სპეციალულობით – 1 ვაკანსია
- ასოცირებული პროფესორი ტურიზმის სპეციალულობით – 4 ვაკანსია

საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების მიმართულებით

- ასოცირებული პროფესორი მათემატიკის სპეციალულობით – 1 ვაკანსია
- ასოცირებული პროფესორი გეოგრაფიის სპეციალულობით – 1 ვაკანსია

სოციალური მეცნიერებების მიმართულებით

- ასოცირებული პროფესორი ეკონომიკის სპეციალულობით – 2 ვაკანსია

ჰუმანიტარული მეცნიერებების მიმართულებით

- ასოცირებული პროფესორი ისტორიის სპეციალულობით – 1 ვაკანსია
- ასოცირებული პროფესორი ფილოლოგიის სპეციალულობით (ინგლისური ენა) – 1 ვაკანსია

სამართლის მიმართულებით

- ასოცირებული პროფესორი კერძო/ბიზნეს სამართლის სპეციალულობით – 1 ვაკანსია

აკადემიურ თანამდებობაზე არჩევის პირობები:

პროფესორად შიქლვა არჩეულ იქნეს დოქტორის აკადემიური ხარისხის მქონე პირი, რომელსაც აქვს სამეცნიერო-პედაგოგიური მუშაობის არანაკლებ 3 წლის გამოცდილება; პროფესორი და ასოცირებული პროფესორი აირჩევა 4 წლის ვადით.

ასოცირებული პროფესორის თანამდებობაზე შიქლვა არჩეულ იქნეს დოქტორის აკადემიური ხარისხის მქონე პირი, რომელსაც აქვს სამეცნიერო-პედაგოგიური მუშაობის არანაკლებ 3 წლის გამოცდილება; პროფესორი და ასოცირებული პროფესორი აირჩევა 4 წლის ვადით.

აკადემიურ თანამდებობაზე ასარჩევმა კანდიდატმა უნდა წარმოადგინოს:

- განცხადება საკონკურსო კომისიის თავმჯდომარის სახელზე;
- ავტობიოგრაფია (CV);
- ვირაღობის მოწმობის ასლი;
- 1 ფოტო სურათი ზომით (3X4);
- უმაღლესი განათლების, აკადემიური ხარისხის ან სამეცნიერო ხარისხის დამადასტურებელი დოკუმენტების ასლები;
- გოლო 10 წლის განმავლობაში გამოქვეყნებული სამეცნიერო ნაშრომების სია, რომელიც ადასტურებს შესაბამის სპეციალულობაში მის კომპეტენციას;
- სამეცნიერო-პედაგოგიური მუშაობის გამოცდილების დამადასტურებელი დოკუმენტის დამოწმებული ასლი ან ცნობა;
- შესაბამისი სასწავლო კურსის სილაბუსები ნაბეჭდი და ელექტრონული ფორმით;
- განაცხადი, რომ კონკურსში გამარჯვების შემთხვევაში იგი არ დაიკავებს აკადემიურ თანამდებობას ერთზე მეტ სხვა უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში, მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

კონკურსი გამოცხადდა 2014 წლის 13 მარტიდან.

საბუთების მიღება იწარმოება ყოველდღე, 14 აპრილიდან 24 აპრილის 10⁰⁰-დან 18⁰⁰-წამვლით, კვირის გარდა, შემდეგ მისამართზე: თბილისი, ვარკეთილის მასივი, VI კვ., კორპ. №6, ტელ.: 5 77 44 49 92

საკონკურსო კომისიის სხდომა ჩატარდება 2014 წლის 25-26 აპრილს, შედეგები გამოქვეყნდება 28 აპრილს.

პროფესორი პედაგოგი

ასპარეზი ახალგაზრდებს დაუთმო

პროფესორი არჩევანისას არაერთი გატაცება და სურვილი ენაცვლება ერთმანეთს... ბოლოს, განგების ძალით, ის გადასწონის, რომელიც უმთავრესია „სურვილთა კიდობანში“...

ადამიანის პიროვნებად ფორმირება ოჯახიდან იწყება, შემდეგ – სკოლის დაუფინანსარი წლები... მასწავლებლის პროფესია მოზარდის ცოდნის შექმნაზე როდია მხოლოდ ორიენტირებული, არამედ – მისი სულიერი სამყაროს ჩამოყალიბებაზეც – და, როცა ამ პროცესების სწორად წარმართვა შეეძლია, ბედნიერი ხარ...

ვენერა ჭილაძემ ახალგაზრდა თაობის აღზრდა დასახვა ცხოვრების მიზნად. 1953 წელს წარჩინებით დაასრულა პუშკინის სახელობის პედაგოგიური ინსტიტუტის საბუნებისმეტყველო ფაკულტეტი. ნიჭიერ და წარმატებულ კურსდამთავრებულს, კათედრაზე დარჩენა შესთავაზეს... წინ საინტერესო წლები ელოდა, ახალი აღმოჩენების სიხარულით აღსავსე დღეები, სამეცნიერო ხარისხები, კარიერული წინსვლა, მაგრამ ნებისმიერ რეგალიას და წარმატებას, საჩხერეში, დედასთან დაბრუნება და მხარში ამოდგომა არჩია. დედამ, ოლია გურულმა – სამამულო ომის და ომის შემდგომ უმძიმეს პერიოდში, უდიდესი შრომის და თავდადების ფასად, აღზარდა ორი შვილი, არაფერი დაიშურა, მათთვის უმაღლესი განათლება მიეცა და გზაზე დაეყენებინა, რაც მამის ნამდვილად გმირობის ტოლფასი იყო.

მშობლიურ კუთხეში დაბრუნებული, ულამაზესი ზემო იმერული სოფლების – ჭალის, არგვეთის, სავანის საშუალო სკოლებში მუშაობდა და ქიმიკ-ბიოლოგიის ლაბორინტებში ამოგზავრებდა ახალგაზრდებს. მისი გაკვეთილები მხოლოდ საგნის მშრალ, სავალდებულო შესწავლას როდი გულისხმობდა,

მოსწავლის სუფთა თვლებში მომავლის ადამიანებს ხედავდა და ცდილობდა, ისინი ჭეშმარიტ მამულიშვილებად, სათნო, კეთილშობილ პიროვნებად აღეზარდა.

თითქმის ექვს ათეულ წლამდე დაუგროვდა პედაგოგიური მუშაობის გამოცდილება, რომლის უდიდესი ნაწილი საჩხერის ილია ჭავჭავაძის სახელობის №2 საშუალო სკოლაში მოღვაწეობის წლებს განეკუთვნება. პარალელურად, ორგანიზატორიც ვახლდათ, ახალგაზრდების მოძღვარ-დამრიგებელი. ამ შესანიშნავ სკოლაში ათეული წლების განმავლობაში არაერთი ბრწყინვალე პედაგოგი მოღვაწეობდა, ასეა ახლაც – ათასობით ადამიანი დაფრთიანდა და სასახელო პიროვნებად აღიზარდა ამ კედლებში.

ოჯახიც შესანიშნავ და უკეთილშობილეს ადამიანთან – გუგულა კომლაცხთან ერთად შექმნა, სიძნელესაც ერთად სძლევენ და ლხინსაც ერთად უძღვებოდნენ. ურთიერთპატივისცემა-სა და სიყვარულზე დაფუძნებული ოჯახში შვილებიც ღირსეულ ადამიანებად აღზარდეს... ასე განვლო თანაცხოვრების ნახევრასაუკუნოვანმა პერიოდმა – ორიოდ წელია, ბატონი გუგულა გარდაიცვალა. გაუჭირდა განწყვეტილების მიღება საქმის მცოდნე, პრინციპულ, ღვაწლმოსილ ქალბატონს – ძნელი იყო სკოლის, მოსწავლეების, ერთსულოვანი კოლექტივის დატოვება, მაგრამ გადაწყვიტა, ასპარეზი ახალგაზრდებისთვის დაეთმო და შვილების, შვილიშვილების, შვილთაშვილებისთვის მეტი დრო, სითბო ეჩუქებინა, რომელთა აღზრდა-განათლებამაც ლომის წილი მიუძღვის.

სიყვარულს უხვად გასცემდა ვენერა მასწავლებელი თითქმის ექვსი ათეული წელი – უმურველად ატანდა გულის

შვილთაშვილთან ერთად

სითბოს და სიკეთეს ცხოვრების გზა-შარაზე გასულ ათასობით საჩხერელს.

უმურველად და დაუნანებლად გაცემული სიკეთის წილხვედრ, აღზრდილების, კოლეგების და ახლობლების სახელით, გვინდა დღეგრძელობა და მხნეობა ვუსურვოთ ქალბატონ ვენერას, რომლისთვის ათასებზე ფიქრი, ზრუნვა თუ სიკეთის ქმნა სულიერ მოთხოვნილებას და აუცილებლობას წარმოადგენს.

მანანა ფხალაძე

ერთიანი ეროვნული გამომცემისათვის რეგისტრაცია 4 ათასზე მეტმა აპიტურიენტმა გაიარა

- 10 მარტის მონაცემებით:
 - ერთიანი ეროვნული გამომცემისათვის რეგისტრაცია 4633-მა აპიტურიენტმა გაიარა.
 - პედაგოგთა სასარტიფიკაციო გამომცემისათვის 1907 მასწავლებელი დარეგისტრირდა.
 - სტუდენტთა საბრანტო კონკურსში მონაწილეობის სურვილი 325-მა სტუდენტმა გამოთქვა.
 - საქართველოს სამეცნიერო გამომცემისათვის რეგისტრაცია 6 აპრილს გამოცხადდა და ელექტრონული განაცხადი 245-მა აპლიკანტმა შეავსო.

რეგისტრაციის პროცესი დასრულდა 21 მარტის 18 საათზე! ვადის ამოწურვის შემდეგ მსურველები რეგისტრაციას ვეღარ გაივლიან!

11 მარტიდან შეფასებისა და გამომცემის ეროვნული ცენტრი ღია კარის დღეების ჩატარებას იწყებს. ღია კარის დღეზე მოსულ ყველა სტუმარს შესაძლებლობა ექნება დეტალური ინფორმაცია მიიღოს მისთვის საინტერესო საკითხების შესახებ.

სტუმარი

არც თუ ისე რთულია, როცა გეცმის, აზროვნებ...; იმართება ხატვა-დასურათება. იქმნება პატარების თვალით დანახული თინათინი, ტარიელი, როსტავანი, ნესტანი თუ ავთანდილი, ესა თუ ის სცენა...

ფილმზე მუშაობა თამაშის მსგავსი, თავისუფალი შემოქმედებით პროცესია; ნაწარმოებთან არა ძალდატანებითი შეხება უდავოდ გვამდიდრებს, გვახსენებს ჩვენ თვითმყოფად ბუნებას... ჩვენ მათ მხოლოდ ბიძგს ვაძლევთ. აქ მთავარი როლი პატარებს ეკუთვნის.

მოზარდები ჩვენთან მოდიან სახელოსნოში სამუშაოდ – ხმის ჩასახერხად, სახატავად, ზეპირად სწავლობენ „ვეფხისტყაოსნის“ სტროფებს, მაშინ, როდესაც იმავე მასალის ათვისებას სკოლაში, მოგახსენებთ, რა ტანჯვით ახერხებენ. ამ ხერხით კი, მშობელი თაობისთვის არქაული ნაწარმოები თანამედროვე ხდება, დღევანდელობას უბრუნდება.

ეპსეპედიკით მოცული რეპროდუქციები და დაუთვლელი ფარეპიტი შიმშილი „ვეფხისტყაოსანი“

პროექტი „ვეფხისტყაოსანი“ ბევრგან შეიქმნა, ბევრი დაპირება იყო, თითქმის ყველა ტელევიზიამ გამოთქვა სურვილი „ვეფხისტყაოსანი“ „ტელევიზიით“ გაეცოცხლებინა, მაგრამ რეალურად საქმე არ დაიძრა, პროექტი მხოლოდ სურვილის ამარა დარჩა.

პროექტზე – „ჩვენ ვკითხულობთ, ესწავლობთ და ვასურათებთ „ვეფხისტყაოსანს“ – მუშაობა, დაფინანსების არქონის გამო, რასაკვირველია, არ შეგვიძლია. არ მინდოდა, მხოლოდ თბილისელი ბავშვებით შემოვფარგულიყავით, რაც შეიძლება მეტმა ბავშვმა მიინდა მიიღოს მონაწილეობა, მთელი საქართველოს მასშტაბით. რატომ? თუნდაც იმიტომ, რომ დიალექტების მრავალფეროვნება საქართველოს კუთხეებში ძალიან მხიბლავს – ულამაზესია. ვაკვირდები ასეთ რამეს – მაგალითად, ჩავდივართ ოზურგეთში ან სხვა კუთხეში, იქაურები ცდილობენ, თბილისურად გველაპარაკონ. მე სულ ვეუბნები მათ, პირიქით, ძალიან მომწონს გურული, მომწონს ხევსურული, სვანური და ვარნუნები, რომ თავიანთ კილოზე ნაიკითხონ „ვეფხისტყაოსანი“, ეს ძალიან მიმზიდველია. სხვათა შორის, სოფლებში უფრო მეტადაა შენარჩუნებული სიმართლის გრძობა, აზრიანობა (არა ცერცვტობა), ვაჟკაცური სული, ამიტომაც, იქ უფრო მეტად მიმიწევს გული, ვიდრე გაზულუქებულ ქალაქში.

ჩვენს ექსპედიციებს ისევე მეგობრების მხარდაჭერით ვაწყობთ. შარშანდღამდე სრულ ენთუზიამზე ვმუშაობდით, ყოველგვარი ანაზღაურების გარეშე, გასულ წელს კულტურის სამინისტრომ დაგვიფინანსა პროექტი. მაგალითად, ჩემი მეგობარი რესტავრატორი, მერაბ ბუჩუკური, მირეკავს და მთავაზობს, სვანეთში მივდივართ, ხომ არ ნამოვალთ? ასეთ შემთავაზებას სიამოვნებით ვთანხმდები და მივყვებით მერაბს. ასევე ვიყავით ჯავახეთში, 2005 წელს, აქაც მეგობრის დახმარებით. მაია ხეჩინაშვილს ჰქონდა პროექტი ინტერაკტივზე, მან შემომთავაზა, ხომ არ ნამოვალ და აჩვენებ შენს ფილმებსო. რასაკვირველია, წავიდით. თან ვიფიქრე, „ვეფხისტყაოსანსაც“ ვცდი-მეთქი. მაიასთან ერთად იყვნენ სტუდენტები. მათ ძალიან მოეწონათ ჩემი ფილმები და ამის შემდეგ ყველგან დამყვებიან, სადაც მივდივარ – უკვე დიდები არიან: გიორგი ზაიდაური, ნინო შანიძე (ახლა გერმანიაში აგრძელებს სწავლას), ნესტანი (ისიც იტალიაში სწავლობს), ასეთი გულიანი და ენთუზიასტი ადამიანები არიან ჩემ ირგვლივ შემოკრებილი და ერ-

თად დავდივართ ექსპედიციებში. ვიყავით ბევრ კუთხეში: ჯავახეთი, სამეგრელო, კახეთი, სვანეთი... ძალიან გვიოხლებდა მუშაობა, როცა ამ კუთხეებში მხედვებიან გულიანი ადამიანები და კარგი პედაგოგები. არ შემეძლია არ ვითხრა, რომ წაღწევისთვის არის არაჩვეულებრივი პედაგოგი, მარინა შანავა. იქ რომ ჩავედით, ბავშვები მომზადებული დაგვხვდნენ, უკვე იცოდნენ ამორჩეული სტროფები „ვეფხისტყაოსნიდან“ და თან ძალიან ღრმად, გააზრებულად. ასეთივე პედაგოგია შუქია არაბული, ბარისახოს სკოლაში. თბილისშიც არიან მსგავსი პედაგოგები: 43-ე სკოლის მასწავლებელი ნანო მოზაიძე, რომლის ბავშვები დღემდე დადიან ჩემთან. უდიდესი მნიშვნელობა აქვს იმას, როგორ მიანოდებ, როგორ შეაყვარებ ბავშვს ნაწარმოებს. ერთი არაჩვეულებრივი ბიჭი გვყავს, რეზი კვერცხილაძე და არ შემეძლია, არ ვითხრა მასზე, ხშირად მირეკავს ხოლმე და მეუბნება, კიდევ ვისწავლე, მოვალ და ჩავნერო. საოცარი ბიჭია.

სამყარო, რომელიც გავსებს...

„ვეფხისტყაოსანი“ დასურათებას არა თუ ახერხებენ ბავშვები, არამედ ბრწყინვალედ ხატავენ, წრფელად, ისე, როგორც ხედავენ. ბარისახოში ერთმა ბავშვმა ისეთი ფრიდონი დახატა, რომ ყველაზე ნამდვილი ფრიდონია, ამ დროს ძალიან ბავშვური ხელი აქვს.

ყველაზე მეტად გიჟდებიან ერთ სცენაზე – „ასმათ ფარდავნი აზიდნა, გარე ვედვ მოფარდაგულსა, ქალსა შევხედენ, ლახვარი მეცა ცნობასა და გულსა...“ – სიყვარული ერთი ნახვით! – პატარები არიან, მაგრამ გიჟდებიან ამ სცენაზე, ალბათ იმიტომ, რომ სიყვარულია ასეთი ფენომენი და საოცრება.

ვინც იმას ამბობს, რომ ეს დიდებისთვისაა და ძნელად შესაცნობია, ვფიქრობ, თვითონ არ აქვს პოემა ბოლომდე ნაკითხული. რა უნდა გაიზაროს? ეს, დაახლოებით, იგივეა, ცა რომ იკვლიო, ვარსკვლავებს ხომ ვერ დათვლი, ასევეა „ვეფხისტყაოსანიც“. რაღაც დასკვნებს გამოიტან, მაგრამ ყოველ ჯერზე შეგიძლია წინ ნახვიდე. არ უნდა გაჩერდე... ეს არის ღია სამყარო, რომელიც შედიხარ, გავსებს, გამდიდრებს. თავად რუსთველი არ გეუბნება ბოლომდე არაფერს. ტყუილად კი არ ამბობენ, ეს არის ქართველთა მეორე სახარება, განა შეიძლება სახარება შეიცნო ბოლომდე?! „ვეფხისტყაოსანი“ ღრმად, უძირო და ულამაზესი.

არ ვიცი ასეთი მაღალი ფასეულობების ასე ღრმად გააზრება სხვა ნაწარმოებებში და თუ ამას მოაკლებ ბავშვებს, ეს უბრალოდ, არ შეიძლება. „ვეფხისტყაოსანი“ – ბავშვი ყველაფერზე ფიქრობს, ამ ურთულეს პრობლემებზეც კი. შენ გინდა თქვა, რომ მხოლოდ 25 წლის შემდეგ იფიქრებს? არა! ის პატარაობიდანვე ეჯახება სიკვდილს – რა არის, რისთვის არის; ის ეჯახება ვაჟკაცობას – უნდა დაიკვას გოგო თუ დაიმალოს ბუჩქებში. მას სჭირდება ამის გამყარება და შეცნობა, ეს ნაწარმოები კი სწორედ ამისთვისაა იდეალური.

ყავარჯიანი მერა აუცილებლად უნდა გადგოდეს და შინით იარო!

„ვეფხისტყაოსნის“ პროზაული ვერსია, რა თქმა უნდა, შეიძლება ნაიკითხო, მაგრამ ამაზე არ უნდა გაჩერდე. შენ თუ პროზაული ვერსიას ნაიკითხავ იმისთვის, რომ „ვეფხისტყაოსნის“ შინაარსი იცოდე, ეს იმას ნიშნავს რომ არაფერი არ იცი. ეს იგივეა, იცოდე, რომ ზღვა ლურჯია, ტალღები მიდი-მოდის, მაგრამ არასოდეს შეხებიხარ მას. არადა, ზღვას თუ არ შეეხე, შენ ის არ იცი. ძალიან ბევრი

პროზაული ვერსია ვნახე, რომლებიც სჯობს არ ნაიკითხო. რამდენი ადამიანიცაა, იმდენი ინტერპრეტაცია გვხვდება. ჩვენც გავაკეთეთ პოემის პროზაული ვერსია და ამაში ჩემი და, მანანა ბეგიაშვილი, დამეხმარა. ჩემთვის ეს ტექსტია ყველაზე მართალი. პროზაული ვერსია, ზოგადად, საჭიროა იმიტომ, რომ ხანდახან გვხვდება ადგილი, რომელიც კარგად მეც არ მესმის. ამდენად, შეიძლება წაგადგეს პროზაული ვერსია, მაგრამ ის აუცილებლად ფაქიზად, ყოველგვარი გადამტების გარეშე უნდა იყოს გაკეთებული. ოღონდ ეს არის ყავარჯენი, რომელიც მერე აუცილებლად უნდა გადაგდო და შენით იარო.

სხვათა შორის, ჩვენ გავაკეთეთ ვებგვერდი – utvalavi.ge (ვებგვერდი მზადების პროცესშია და ნელ-ნელა ივსება), სადაც ავტომატურად „ვეფხისტყაოსანი“, წლების განმავლობაში დაგროვილი ბავშვების ნახატებით გაფორმებული. რომელ სტროფზეც გაჩერდები, შესაბამის ნახატებს გიჩვენებს, დაახლოებით, 5 ათასი ნახატია შესული. მინდოდა, რომ ბავშვებისთვის თვალახლოდ ყოფილიყო მათი შრომა, რადგან ყველას ნახატი ფილმში ვერ შევა. ასევე, ყველა უცხო სიტყვის, რომელიც, მაშინვე შეეხებო, განმარტებას იქვე გინერს, საიტზე ატვირთულია პროზაული ვერსიაც.

შემეცნებითი ხასიათის ვებგვერდზე – „ვეფხისტყაოსანი“ – წარმოდგენილი იქნება ნაწარმოების ტექსტი, არქაულ სიტყვათა ლექსიკონი, კლასიკური ილუსტრაციები (თავაქარაშვილის, ზინის, ქობულაძის...), ძველი კალიგრაფიის ნიმუშები.

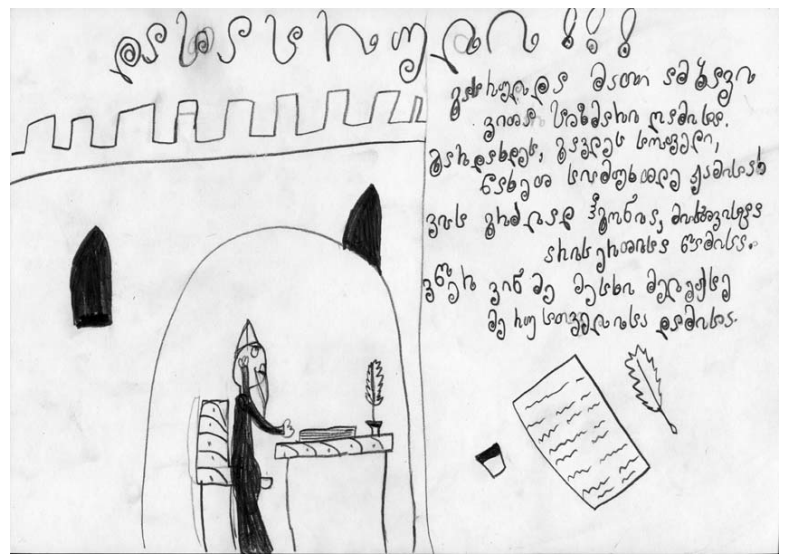
ვებგვერდზე განთავსდება (პერიოდული განახლებით) საქართველოს რეგიონებში მოპოვებული საუკეთესო აუდიოჩანაწერები – დეკლამაციები, ნახატები და კალიგრაფიის ნიმუშები. მსოფლიოს ნებისმიერ კუთხეში მცხოვრები ბავშვები შეძლებენ, თვალყური ადევნონ პროექტის მსვლელობას, გაეცნონ თანატოლთა შემოქმედებას. იმედი გვაქვს, საზღვარგარეთ მცხოვრები ბავშვები (სათვისტომების დახმარებით) შეძლებენ პროექტში მონაწილეობას. დიდა იმის ალბათობა, გამოვიგზავნიან ნახატებს, კალიგრაფიის ნიმუშებს თუ აუდიო ჩანაწერებს.

თვითონ იპოვიე საკითხარ თავში ყველაზე საინტერესო

ბავშვებს აზარმაცებენ. მაშისგან გადმოცემით ვიცი, როგორ ვაკაულაქეს, ქიზიყში, ჩვენი ოჯახი, ჩამოართვეს სახლის ნაწილი და იქ სკოლა გახსნეს. მამას კლასი იქვე ჰქონდა, მეორე ოთახში. მღვდლები ახსნავდნენ, ასეთი წესი იყო – რადგან წიგნები ძალიან ცოტა ჰქონდათ, სულ თითო-ოროლა, ამიტომ წიგნს ჩამოგვატარებინებდნენ და გაკვეთილი ყველას უნდა წავგეოთხა და იქვე გვესწავლა, რადგან სახლში არავინ გავგატანდა. ანუ შენი რვეულიც და წიგნიც შენივე გონება იყო, ასე აჩვენებდნენ მათ ზეპირმეტყველებას – ახლა კი უნდა ეჩიწინო ბავშვს, რომ ერთი სტროფი ისწავლია.

ეს დიდებული ტრადიცია – ზეპირმეტყველება დღეისათვის თითქმის სრულად მივიწყებულია. არადა, მისი მემკვიდრეობით, თაობიდან თაობას გადაეცემოდა საკრალური ცოდნა, ხალხური პოეზია, მითები და ზღაპრები. მთხრობელი და მსმენელი უწყვეტ ჯაჭვს ქმნიდნენ საუკუნეების სიღრმიდან დღემდე.

ამ ტრადიციის გაგრძელების მცდელობა ექვს არ უნდა ბადებდეს... მომწონს შედარება, რომელსაც ბავშვებს ხშირად ვუბნები: გოგონას უკეთია სამკაული, რომელიც ალამაზებს, ის ამით ამაყობს და აფრქვევს სილამაზეს. მე ვეუბნები მათ, რომ ეს ძალიან ლამაზია, მაგრამ მხოლოდ გარედან ჩანს, ძალიან ლამაზი სტროფი თუ იცი, ის შიგნი-

დან გალამაზებს, იქიდან ანათებს.

ეს ყველაფერი კი დამოკიდებულია ოჯახზე, მართო სკოლა ვერაფერს გახდობა. ქართველებს ერთი ძალიან კარგი ტრადიცია გვქონდა, რომელიც, სამწუხაროდ, ნელ-ნელა იკარგება. ჩვენს ოჯახში ბებიები, ბაბუები, მშობლები, შვილები და შვილიშვილები ყველანი ერთად ვიყავით. ბებიებს და ბაბუებს მეტი დრო ჰქონდათ შეიღვივებისთვის და გვიკითხავდნენ წიგნებს, გვასწავლიდნენ. ეს ურთიერთობები, სამწუხაროდ, იშლება. ახლა ყველა ცდილობს თავისი ოთახი, თავისი კომპიუტერი ჰქონდეს და ჩაიკეტოს – „მე, ჩემია!!!“. რაც უფრო მეტად გახსნილები ვიქნებით, ბუნებრივია, უკეთესია. ხშირად ოჯახი იღებს გადაწყვეტილებას, რა პროფესია აირჩიოს ბავშვმა მომავალში, უბიძგებს მას, მაგალითად, გახდეს ბიზნესმენი. მაგრამ თუ ბავშვი იაზრებს და ხვდება, რომ შიგნით სხვა, უფრო საინტერესო სამყარო აქვს, აუცილებლად იბრძობებს და ასეც უნდა მოხდეს, თავად უნდა იპოვოს საკუთარ თავში ყველაზე საინტერესო. არც ჩასაცემელი და არც კვება არ არის მოზარდისთვის იმდენად მნიშვნელოვანი, რამდენადაც იმის გადაცემა მისთვის, რომ თავი იგრძნოს, პირველ რიგში, პიროვნებად და იცოდეს, რა არის ეს პიროვნება. ბავშვს უნდა აგრძნობინონ, რომ გონიერია, აქვს ნება, თავად შეუძლია გადაწყვეტილების მიღება და არა ვილაცის ხათრით და ვილაცის გამო. ეს ნაწარმოებიც სწორედ ამაზეა. ეს ჩვენი კონსტიტუცია!

„ტელევიზიო“ ნარამოზიდან „ვეფხისტყაოსნის“ ანიმაციური ფილმი

4 თებერვალს, ეროვნულ ბიბლიოთეკაში, სტუდია „ტელევიზიის“ მიერ გადაღებული ფილმის – „ვეფხისტყაოსანი“ – პრეზენტაცია გაიმართა. დიდხანს ვფიქრობდი, როგორ დამეწყო ეს სიუჟეტი, თუმცა, ვფიქრობ, ამაზე უკეთესს ვერაფერს მოვიფიქრებდი, ფილმი ბავშვების ჩურჩულით იწყება... „რომელმან შექმნა სამყარო...“ მათი სუფთა ხმით ნაჩურჩულიები „ვეფხისტყაოსნის“ სტრიქონები საოცარ მუხტს გვაძლევს... დიდი ხნის განმავლობაში, მთელ საქართველო-

ში, 900-ზე მეტი ბავშვის ხმა ჩაინერა და 5000-ზე მეტი ნახატი შეგროვდა. მართალია, ამ ფილმში ყველა ვერ მოხვდა, მაგრამ საბოლოოდ, ანიმაციური ფილმი შეიქმნა. ამ ფილმში შევიდა არა მარტო თბილისელი ბავშვების ნახატები, არამედ რეგიონში მცხოვრები პატარების ნამუშევრებიც. მასალა უამრავი გვაქვს, მაგრამ დავამონტაჟეთ 9-წუთიანი ანიმაციური ფილმი, ასევე, გავაკეთეთ დოკუმენტური ფილმიც – ნელ-ნელა ფილმები შეიქმნება. საოცრად კარგი ბავშვები არიან, არა მარტო ხატავენ, გასაოცრად კითხულობენ „ვეფხისტყაოსანს“, 5 წლის სვანი ბიჭი – თადეოზ ჯაფარიძე ისე კითხულობს პოემის სტრიქონებს, მსახიობებიც რომ ვერ კითხულობენ. მუშაობის პროცესსაც ვიღებთ, ძალიან საინტერესოა.

გვინდა, ბავშვების ნახატებით დასურათებული „ვეფხისტყაოსნის“ გამოცემა, სადაც საუკეთესო კალიგრაფიის ნიმუშები შევა. ბავშვებს სულ ვეუბნებით ხოლმე, გადაწერეთ, შეამკეთ, მორთეთ სტროფები...

სამომავლოდ ვგეგმავთ ექსპედიციებს გაგრძელებას და ნამუშევრების დაგროვებას, რომ უფრო დიდი ფილმი გაკეთდეს. ამისთვის კიდევ ბევრი მუშაობა დაგვიწევს – რასაკვირველია, მასში ვერ შევა მთლიანად „ვეფხისტყაოსანი“. ფილმს, ალბათ, ორ ნაწილად გავაკეთებთ – შესაძლოა ორსაათიანიც გამოვიდეს, სიუჟეტური ხაზი არ უნდა დაირღვეს, შერჩეული გვაქვს 300 სტროფი – საუკეთესო, ულამაზესი სტრიქონები.

ჩვენთვის მნიშვნელოვანია, რომ ეს ფილმი შეიქმნას, როგორც საქართველოს ყველა კუთხის ბავშვის განაცხადი, რაც საუკუნეების განმავლობაში დაგროვილი სულიერი და ზნეობრივი ფასეულობების თანამედროვეობაში გადმოტანის მცდელობა იქნება.

ჰოდა, პატარებიდან დავიწყოთ!.. ისევე, როგორც პატარებს უშვებენ ხოლმე წყლის დასალევად – „წყალი პატარისაა!“

სადაც არ უნდა წავიდე, საქართველო ყველგან თან დამყვება და ის ულამაზესია

რუბრიკის სტუმარია ნინა კრეპერი, ანტიკონსტიტუციონალიზმის განმარტების ფაქულტეტის დოქტორანტი

– გამარჯობა ნინა, გვიამბე შენი მოსწავლეობის და სტუდენტურ პერიოდზე, რომელიც საქართველოში გაატარე

– დავიბადე და გავიზარდე ქალაქ ხაშურში. იქვე მივიღე საშუალო განათლება პირველ საშუალო სკოლასა და ლიცეუმ „ბალავარში“, ეს იყო 90-იან წლებში. მიუხედავად რთული პოლიტიკური და ეკონომიკური ვითარებისა, მოსწავლეობის პერიოდში საუკეთესოდ მახსენდება. განსაკუთრებით გამოფიქრებული მხიარულება და საზრიანთა კლუბში მონაწილეობას, რამაც ხელი შეუწყო ჩემი სოციალური უნარების, კრეატივისა და თვითდაჯერებულობის ჩამოყალიბებას.

1998 წელს ჩავაბარე ცხინვალის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, უცხოური ენებისა და ლიტერატურის ფაკულტეტზე, სადაც სამი წელი ვისწავლე. ცხინვალის უნივერსიტეტი გახლდათ ლტოლვილი უნივერსიტეტი გორში, რომელიც ძლიერი პროფესორ-მასწავლებლებით გამოირჩეოდა. 2001 წელს გერმანიაში გავემგზავრე სასწავლებლად. აიხშეტის უნივერსიტეტში ჩემი მოხვედრა არ იყო რაიმე წინასწარ განსაზღვრული გეგმა, ეს შემთხვევით მოხდა. მიუხედავად ჩემი და ჩემი უსაყვარლესი გერმანული ენის მასწავლებლის, ქალბატონი თამარი კიმიერიძის დაუღალავი შრომისა, უცხო ენაზე სწავლა საკმაოდ რთული აღმოჩნდა, ამიტომ თავიდან როგორც ე.წ. „სტუმარი სტუდენტი“ (Gaststudentin) ვესწრებოდი ლექციებს, უმეტესწილად – გერმანული ენის კურსებს. პარალელურად, ვსწავლობდი მიუნხენის გოეთეს ინსტიტუტში. დღეს კი, როცა ამას ვწერ, მედიტება, ვინაიდან გერმანულს მშობლიურ ენასავით ვფლობ და თავად გოეთეს ინსტიტუტშიც მიმუშავია. 12 წლის წინ კი, მხოლოდ ენის გამოცდის წარმატებით ჩაბარების საფუძველზე შევძელი სწავლის დაწყება გერმანიისტიკის და მუსიკათმცოდნეობის ფაკულტეტზე მაგისტრატურაში, როგორც სრულყოფილი სტუდენტი.

– რა განსხვავებაა ქართულ და გერმანულ საუნივერსიტეტო სისტემებს შორის?

– განსხვავება საუნივერსიტეტო სისტემებში, რა თქმა უნდა, საკმაოდ დიდია. გერმანიაში მაგისტრატურა ნიშნავს 4-5-წლიან მეცნიერულად გაღრმავებულ სწავლებას, ბაკალავრიატი კი მოიცავს სამ წელს და უფრო ზედაპირული სწავლებით ხასიათდება. ახალი სტუდენტური სასწავლო სისტემა აღარ მოიცავს მაგისტრატურას, არამედ აგებულია სამწლიან საბაკალავრო და, დამატებით, ორწლიან ნებაყოფლობით მასტერის სისტემაზე. თუმცა, სტუდენტების უმრავლესობა სწავლას ბაკალავრიატით არ ამთავრებს და განაგრძობს მასტერს, რომელიც ასევე ახალი კვალიფიკაციის მიღების საშუალებას იძლევა.

– გვიამბე აიხშეტის უნივერსიტეტის ისტორია, რა პროფესიის დაეუფლე და რამ განაპირობა პროფესიის არჩევანი?

– აიხშეტის უნივერსიტეტი მთელ გერმანიაში ერთადერთი კათოლიკური უმაღლესი სასწავლებელია, სადაც დაახლოებით 5.000 სტუდენტი სწავლობს. ეკონომიკური ფაკულტეტის გარდა, უნივერსიტეტი, ძირითადად, ჰუმანიტარული დარგის მიმართულებებს მოიცავს, როგორცაა: თეოლოგია, სოციოლოგია, ლინგვისტიკა, ფსიქოლოგია, პოლიტიკათმცოდნეობა, მუსიკა და ა.შ.

მე დავამთავრე მაგისტრატურა – გერმანული ენათმეცნიერება, გერმანული როგორც უცხო ენა და მუსიკათმცოდნეობა. ამ ფაკულტეტების კომბინაცია ჩემი ქართული განათლების, კვალიფიკაციის, ინტერესის და ენის სიყვარულმა განაპირობა. როდესაც აიხშეტის უნივერსიტეტში ჩავაბარე, გერმანიაში სწავლა მხოლოდ ბიუროკრატიული გადასახადის სანაცვლოდ იყო და არ აღემატებოდა 34,95 ევროს, რაც მესამე წელს შეიცვალა. 2003 წელს, მთავრობის შეცვლამ და რეფორმების დაწყებამ ქვეყანაში სწავლის საფასურის დაწესება გამოიწვია, რაც თითოეული რევიონის, მინის და უნივერსიტეტის შესაბამისად 350-დან 600 ევრომდე ვარიირებს. საბედნიეროდ, სტუდენტური გამოსვლების, მთავრობის და ახალი საპარლამენტო შემადგენლობის წყალობით, სწავლა ისევ უფასო გახდა. ასე რომ, ქართველი სტუდენტები, რომლებსაც განზრახული აქვთ გერმანიაში განათლების მიღება, ნუ შეფერხდებიან.

– გამოცდილებიდან გამომდინარე, რა რჩევა შეგიძლია მისცე სტუდენტებს, რომლებიც დაინტერესდებიან არიან, სწავლა გერმანიაში გააგრძელონ?

– მათ გერმანიაში შეუძლიათ მოიძიონ სტიპენდიები, რომლებიც გაიცემა აღმოსავლეთ ევროპის თემებთან დაკავშირებულ ფაკულტეტებზე წარჩინებული სწავლისთვის. შევეცადები, რამდენიმე უმნიშვნელოვანესი ჩამოვთვალო: პირველ რიგში, ყველასათვის ცნობილი DAAD (Deutsche Akademische Auslandsdienst). იგი თბილისში, ზანდუკელის N16-ში მდებარეობს და მას დოქტორი, ქალბატონი ელიზაბეტ ფენორი ხელმძღვანელობს. სტიპენდიები გაიცემა სხვადასხვა ფაკულტეტის წარჩინებული სტუდენტებისთვის. აქვე შესაძლებელია ენის კურსის გავლა, გერმანიაში სწავლის დაწყებამდე. კონკურსანტებს ამისთვის გამოეყოფათ გარკვეული თანხა და, დამატებით, გზის საფასური; მეორე მნიშვნელოვანი ფონდი გახლავთ კონრად ადენაუერის ფონდი (Konrad Adenauer Stiftung Regionalprogramm politischer Dialog Sudkaukasus), რომელიც ასევე თბილისში, ფერისცვალების N2-ში მდებარეობს. სტიპენდიის მისაღებად საჭიროა უმაღლესი ქულები, პოლიტიკური და სოციალური ინტერესი, აგრეთვე, სწავლის დამთავრების შემდეგ, გერმანიაში, პოლიტიკურ სფეროში, მეცნიერებაში, პუბლიცისტიკაში, ეკონომიკასა და კულტურაში როგორც ნაციონალურ, ასევე ინტერნაციონალურ დონეზე მუშაობის ინტერესი.

ასევე შესაძლებელია კოპერნიკუსის და ბერლინის უნივერსიტეტების, გერმანული პარლამენტის და საერთაშორისო პარლამენტის სტიპენდიის მოპოვება პოლიტოლოგიისათვის. გარკვეული ფონდები და უნივერსიტეტები კი, უკვე გერმანიაში მყოფ უსახსრო ან ფინანსურად არამყარ სტუდენტებს, სთავაზობენ გარკვეულ ფულად დახმარებას. თანხა ვარიირებს. აქვე მინდა აღვნიშნო, მიუნხენში ქართული სათვისტომოს ინიციატივა, ყველაზე წარმატებული სტუდენტისთვის ფულადი ჯილდოს გადაცემის თაობაზე. საზოგადოდ უნდა ითქვას, რომ გერმანიაში სტუდენტები განსაკუთრებული ფასდაკლებებით სარგებლობენ კინო-თეატრებში, მუზეუმებში, ელექტრონულ აპარატურაზე და ხშირად, საკვებზეც გარკვეულ რესტორნებში.

– რა შეგიძლია გვიამბო აიხშეტის უნივერსიტეტის სასწავლო პროგრამებისა და ლექციების შესახებ. რამდენადაც ვიცო, ასეთ სასწავლებლებში ლექციების წასაკითხად ცნობილ ადამიანებს იწვევენ, აქვე მინდა ისაუბრო საუნივერსიტეტო ბიბლიოთეკების მნიშვნელობაზეც

– სანამ ამ თემაზე ვისაუბრებ, მინდა დავინიშნო იქიდან, რომ გერმანიაში ლექციების რამდენიმე სახეობა არსებობს. უნივერსიტეტში განსხვავებულ შესავალს, ანუ საგნის

ტერმინოლოგიის დაუფლებას; ლექციას, სადაც პროფესორი კითხულობს მთელი 90 წუთის განმავლობაში; პროსემინარსა და მთავარ სემინარს, როცა სტუდენტები, მთელი სემესტრის განმავლობაში, ამუშავებენ რეფერატებს, თემებს და წარადგენენ კურსზე. ასევე კიდევ ერთი სახეობა – სავარჯიშო, სადაც, ძირითადად, პრაქტიკული მუშაობა მიმდინარეობს. პროსემინარი, მთავარი სემინარი და ლექცია არჩევითია. საბაკალავრო სისტემით კი სტუდენტებს გარკვეული საგნები და ლექციები სავალდებულოდ (ობლიგატორულად) ენიშნებათ. ჩემი სწავლის პერიოდში ობლიგატორულ ლექციებზე მეტი თავისუფლება იყო ლექციების არჩევის. შესაბამისად, ჩემი თვალსაზრისით, ლექციებიც უფრო საინტერესო იყო. საბაკალავრო და ქულების დაგროვების სისტემამ კი შეამცირა ნამდვილი ინტერესი საგნის და სწავლის მიმართ.

განსაკუთრებული თემებისა და პროექტების ირგვლივ არაერთხელ მომისმენია მონეული პროფესორების მოხსენებები. აიხშეტის უნივერსიტეტი ყოველ თვეში იწვევს ცნობილ მეცნიერებს თუ პოლიტიკოსებს სტუდენტებთან დისკუსიის გასამართავად.

აღსანიშნავია, რომ მიუხედავად აიხშეტის უნივერსიტეტის შენობის სიმცირისა, მას განსაკუთრებულად მდიდარი ბიბლიოთეკა აქვს. გარდა ამისა, ის დაკავშირებულია ბევრ ბაზასთან, რომლებიც იშვიათი და ძნელად ხელმისაწვდომი წიგნების შეკვეთის საშუალებას იძლევა. ბიბლიოთეკაში სასიამოვნო ატმოსფეროა, რაც სტუდენტებს კიდევ უფრო ულამაზებს მუშაობის პროცესს. დამამთავრებელ საბაკალავრო, სამაგისტრო თუ სადოქტორო ნამუშევრებზე სამუშაოდ კი სტუდენტებს საშუალება ეძლევათ, გარკვეული საფასურით, პატარა ოთახი დაიქირაონ. ასე რომ, ბიბლიოთეკაში შეხვედრით კაბინეტში ინტენსიურად მომუშავე სტუდენტებს და დოქტორანტებს.

– ზოგადად, რა შეგიძლია გვიამბო გერმანიის განათლების სისტემაზე?

– გერმანიის საგანმანათლებლო სისტემა საქართველოს საგანმანათლებლო სისტემისგან იმით განსხვავდება, რომ დიფერენცირებული სწავლება უკვე სეკულარულ საფეხურზე, ანუ მესუთე კლასიდან იწყება. ნიშნების მიხედვით გერმანულ მოსწავლეებს გადანაწილება გიშნაზიში (საუკეთესო), რეალურ სკოლაში (საშუალო) და ე.წ. მთავარ სკოლაში (არასაკმარისი ქულებით). ზოგად განათლებასთან ერთად, მოსწავლეები, სკოლის სახეობის მიხედვით, ეუფლებიან რამდენიმე უცხო ენას (გიშნაზია). საშუალო განათლების მისაღებად მოსწავლემ აუცილებლად უნდა მიაღწიოს მეცხრე კლასამდე. ეს სერტიფიკატი მას ეხმარება აბიტურიენტობაში (გიშნაზია), ან ტექნიკურ სასწავლებელში ჩაბარებლად (რეალური სკოლა და მთავარი სკოლა). აბიტურის, ანუ 12-წლიანი სკოლის დასრულების შემთხვევაში, მოსწავლეებს

გზა ეხსნებათ უნივერსიტეტისკენ, რაც გერმანიაში ყველაზე მაღალ საფეხურად ითვლება. რეალური სკოლის მოსწავლეები ხშირად ტექნიკურ ინსტიტუტებში ან სასწავლებლებში მიდიან და დუალურ სწავლას განაგრძობენ, ხოლო მთავარი სკოლის ცხრანაწიანი სერტიფიკატით რაიმე ხელობას ეუფლებიან. ასეთი სელექციური საგანმანათლებლო სისტემა ჰუმბოლდტის გეგმა და დიდი ტრადიცია აქვს. რა თქმა უნდა, სკოლების შეცვლა შესაძლებელია თუ მოსწავლეები ნიშნებს გააუმჯობესებენ და სურვილს გამოთქვამენ მოდულის მიმართულების შეცვლაზე.

უნივერსიტეტი გერმანიაში არა მხოლოდ კვალიფიციურად კადრებს, არამედ, უპირველეს ყოვლისა, დამოუკიდებლად მომუშავე აბსოლუტურად უშვებს. ანუ უნივერსიტეტში სწავლა ნიშნავს პროფესორის დაუხმარებლად ლიტერატურის მოძიებას, თემის მეცნიერულად, ძირფესვიანად დამუშავებას და მის პრეზენტაციას. პროფესორ-მასწავლებელი, ძირითადად, მენტორის როლს ასრულებს – ის მხოლოდ გამოუვალ სიტუაციაში ეხმარება სტუდენტს.

ტექნიკური ინსტიტუტები და სასწავლებლები კი უფრო სკოლის სახისაა და აქ პროფესორ-მასწავლებლებს უწევთ წინა პლანზე ყოფნა. სტუდენტები მოცემულ მასალას შეისწავლიან და შემდეგ, მზა ფორმულების სახით, პრაქტიკაში გამოიყენებენ.

– სწავლის პერიოდში ხომ არ მოგიწია სასწავლებლიდან რომელიმე ქვეყანაში წასვლა? როგორც ვიცი, ამჟამად საინტერესო პროექტზე მუშაობ, გვიამბე ამის შესახებ

– სწავლის პერიოდში, მიუხედავად ათასგვარი გაცვლითი პროექტების არსებობისა, არსად წავსულვარ, არასაკმარისი ფინანსების გამო. საბედნიეროდ, ჩემი აქტიუალური პროექტის ფარგლებში, ხშირად მომიწია სხვადასხვა ქალაქებსა და ქვეყნებში მოგზაურობა. ორიოდე სიტყვით ჩემი პროექტის შესახებ: ინტერდისციპლინარულ კოლეგიუმში, 2011 წლის ნოემბრიდან, სხვადასხვა ფაკულტეტის წარმომადგენლებთან ერთად, ვამუშავებ პროექტს, რომელიც ამ კოლეგიუმის თემატურ ჩარჩოში სადოქტორო ნამუშევრის შექმნას ისახავს მიზნად. ჩვენს კოლეგიუმს ჰქვია „მიგრაცია რელიგიისა და კულტურების კონტექსტში გლობალიზაციის პროცესში“. მე, როგორც ენათმეცნიერი, წარვადგენ შემდეგ სოციოლინგვისტურ თემას – „who speaks what language to whom – and why? ენობრივი იდენტურობა და ენის არჩევანი სომეხი მიგრანტებისთვის საქართველოში და სომეხი და ქართველი მიგრანტებისთვის გერმანიაში“. პროექტის მიზანია კვალიფიციურად გამოიკვილოს მშობლიური ენების და რუსულის, როგორც ე.წ. „სახურავი ენის“ (Dachsprache) როლი, იდენტობის ვარიანტი ეტაპობრივი მიგრაციის შემთხვევაში. თემის ფოკუსში მოქცეულია ენობრივი იდენტობა და მრავალენოვანობის ფენომენი. ჩემი კორექტორები

ქართული სტუდენტები უსსოთში

არიან: ენათმეცნიერი, ინდოგერმანისტი, დოქტორი კერსტინ კაზიზი, ენათმეცნიერი გერმანისტი, პროფესორი ელკე რონებერგერ-ზიბოლდი და ენათმეცნიერი ტიპოლოგი, კავკასიოლოგი, პროფესორი ვოლფგანგ შულცი, მიუნხენის ულფვიგ მაქსიმილიანის უნივერსიტეტიდან. პროექტი ჯერ კიდევ შექმნის პროცესშია და, სავარაუდოდ, წელს დამთავრდება. თემატურად მიხედვით კონფერენციებში მონაწილეობა გერმანიასა (აიხშტეტი, მიუნხენი) და პოლონეთში (ვარშავა). ემპირიულად ჩატარებული გამოკითხვებისთვის კი ემოგზაურობდი გერმანიასა და საქართველოში. მინდა ვისარგებლო შემთხვევით და მადლობა გადავუხადო ყველა ჩემს რესპოდენტს თანამშრომლობისთვის, უღრმესი მადლობა შუამავლებს, რომელთა გარეშეც წარმოუდგენელი იქნებოდა კონტაქტები და იმ ანალიზის გაკეთება, რომელიც ჩემს სადოქტორო ნამუშევარში გამოქვეყნდება.

სტუდენტობის პერიოდში, სწავლის პარალელურად, გქონდა თუ არა მუშაობის შესაძლებლობა. ამჟამად რა საქმიანობას ეწევი?

არდადეგებზე ყოველთვის ვმუშაობდი სხვადასხვა დაწესებულებებში, როგორც პრაქტიკანტი ან კიდევ, როგორც ჩვეულებრივი მუშა. გარდა ამისა, არსებობს ბევრი საარდადეგო პროექტი რესტორნებში, ბარებსა თუ ქარხნებში. ჩემს ქალაქში, რა თქმა უნდა, ყველაზე სასურველი დამსაქმებელი AUDI-ს ქარხანაა. თითქმის 6 წელია, რაც უნივერსიტეტი დავამთავრე და ამჟამად ვმუშაობ, ვკითხულობ ლექციებს აიხშტეტის უნივერსიტეტში ენობრივ იდენტობაზე, პარალელურად, ვმუშაობ გერმანული ენის, როგორც მეორადი ენის დოცენტად იმავე უნივერსიტეტში ინგოლშტატის ტექნიკურ ინსტიტუტში. ჩემი პუბლიკა, ძირითადად, უცხოელი სტუდენტებია და კომპლექტური.

თუმცა, ხშირად ვარ ხანმოკლე პროექტებში, სადაც ბოლინგურ მოსწავლეებს, გერმანულ სკოლებში, ენას ვასწავლი. საგაზაფხულო სემეტრში კი, დაგეგმილია ქართული ენისა და კულტურის ლექციის შეთავაზება. იმედია, დაინტერესებული სტუდენტები მოვლენ.

ნინა, მიამბე, როგორ ცხოვრობენ გერმანელი ახალგაზრდები, რა არის მათთვის ყველაზე პრიორიტეტული, რით განსხვავდებიან ისინი ქართველი ახალგაზრდებისგან?

გერმანელი ახალგაზრდები ძალიან დამოუკიდებელი ცხოვრობენ. უკვე 17 წლის ასაკში ტოვებენ მშობლიურ სახლს და ცალკე საცხოვრებლად გადადიან. პირადი სფერო გერმანული საზოგადოებისთვის, როგორც ინდივიდუალური საზოგადოებისთვის, უადრესად მნიშვნელოვანია. ეს არის ერთ-ერთი დამახასიათებელი, რაც ჩვენი კულტურისგან განსხვავდება. ინდივიდუალური საზოგადოება ცოტა რთულად განსამარტივებელია, რადგან ის მის საპირისპირო ცნებას – ჯგუფურ საზოგადოებას მოიცავს და ირიტაციას იწვევს. მაგრამ ნება მომეცით, სანამ ახალი, უფრო მართებული ცნება შემოვიღო, ეს ტერმინოლოგია ავიხსნათ. ძირითადად, ინდივიდუალისტებად დასავლურ ევროპული კულტურები მოიაზრებიან, ვინაიდან ისინი ადამიანს და მის განვითარებას გამოყოფენ. ერთ კურობულ, მაგრამ საინტერესო მაგალითს მოვიტან – თუკი ესპანელ ახალგაზრდას დედა ეხმარება ზურგზე კრემის წასმას, გერმანელი ახალგაზრდა გაკვირვებით კითხულობს – კი, მაგრამ ეს ხომ შენი ზურგია, თავად ვერ წავისვამო?! დაინტერესებულებს შეუძლიათ გაცნონ საზოგადოებრივ და ოჯახის ფსიქოლოგიას. მკვდარი შეხედულება რომ არ ჩამოყალიბდეს, მინდა აღვნიშნო, რომ საზოგადოება, როგორც არ უნდა იყოს ის, ისტორიული ტრადიციებიდან და კულტურის განვითარ-

ბიდან გამომდინარე, ღირებულებებს განსხვავებულად (და არავითარ შემთხვევაში – ცუდად ან კარგად) აყალიბებს.

გერმანია, მონინავე საავტომობილო ინდუსტრიით, რა თქმა უნდა, ინჟინერისა და ეკონომიკურ დარგებშია კარგად განვითარებული. განსაკუთრებულად ძლიერია ბავარიის მინა, სადაც აწარმოებენ ორი ძლიერი მარკის მანქანებს – Audi (ინგოლშტატი) და BMW (მიუნხენი). არც Mercedes-ის (შტუტგარტი) და Volkswagen-ის (ვოლფსბურგი) მარკები დაგვაინტერესებს. კარგადაა განვითარებული, აგრეთვე, მედიცინა და ჰუმანიტარული ფაკულტეტები.

სად და როგორ ატარებთ თავისუფალ დროს? მომავალი როგორ გეხსება, სად აპირებთ დაქვედრებას?

თავისუფალ დროს ვატარებ ჩემს ინტერნაციონალურ მეგობრებთან ერთად. დროის შესაბამისად დავდივარ გერმანიის ქალაქების ან ევროპის ქვეყნების დასათვალიერებლად და ვცდილობ, მაქსიმალურად განვვიტარდე. ეთნოლოგები ამბობენ: „თუ ადამიანი ერთხელ გადაიჭრის ფესვებს, მაშინ ის ყოველთვის მზადაა ისევ წავიდეს და გზა განავრძოს“. მე არ მინდა მოგვცეთ ჩემი ერთი ან მეორე სამუდამო საცხოვრებლის მისამართი, არამედ მინდა მოგწვით ორივეგან – ანუ აქაც და იქაც. ხანგრძლივი ცხოვრება ორ კულტურასა და ქვეყანას შორის ართულებს გადწყვეტილებას მიღებას. ხშირ შემთხვევაში, ეს საკითხი დღის წესრიგში სერიოზულად ოჯახის შექმნის დროს დგება. პროფესიულად და კარიერული თვალსაზრისით, ჩემს თავს ისევ აქ, გერმანიაში ან საზღვარგარეთ ვხედავ. ამავე დროს, არ გამოვირიცხავ არც სხვა კონტინენტს, მაგალითად ჩრდილოეთ ამერიკას (შტატებს). ასევე მიზანშეწონილად მიმაჩნია საქართველოში დაბრუნება და ჩემს ქვეყანაში მოღვაწეობა, რადგან საქართვე-

ლო ჩემს ცხოვრებაში უდიდეს როლს თამაშობს. ყველა ჩემი სვლა, პირველ რიგში, საქართველოს უკავშირდება, ჩემს მშობლებს, და-ძმას, ახლობლებს და მეგობრებს.

როგორ ფიქრობ, საზღვარგარეთ მიღებული განათლება და დიპლომი საქართველოში დასაქმებაში ითამაშებს თუ არა გადამწყვეტ როლს?

ჩემი ქართველი მეგობრების მაგალითიდან გამომდინარე ვიტყვოდი, რომ ეს ერთ-ერთი მიმზიდველი კრიტერიუმია დამსაქმებლისთვის. იმედი მაქვს, რომ საქართველოში მალე ინტენსიურად დაიკვირდება იმ საგანძურის სათანადო ანაზღაურება, როგორცაა საზღვარგარეთ შეძენილი ცოდნის და გამოცდილების დაფასება, იქნება ეს მენტალურ თუ ფინანსურ დონეზე.

დაბოლოს, როცა ადამიანი საზღვარგარეთ ცხოვრობს, ის ალბათ მეტს და ღრმად ფიქრობს სამშობლოზე. შორიდან მართლა უკეთესი ჩანს ჩვენი ქვეყანა, ვიდრე სინამდვილეშია?

ეს ძალიან ემოციური და კარგი შეკითხვაა. როცა ადამიანი საკუთარი ქვეყნიდან მიდის, მხოლოდ მაშინ აანალიზებს სამშობლოს ცნებას. ბავშვობაში დაზვიადებული ფრაზა, ახალ კონტექსტში რეალურ სახეს იძენს. სამშობლო, შორიდან შეიძლება გახდეს ის უბანი ან ქუჩა, სადაც გაიზარდე, ან კაკლის ხე, რომელიც ეზოში დგას. სამშობლო, შეიძლება გახდეს მხოლოდ ოჯახი და არა გეოგრაფიული მდებარეობა. ამ ჩამონათვალის კორინტელი სხვადასხვა ასაკის და განვითარების ფაზაში, სხვადასხვა ფორმით, ან სახით გამოემდგინება. სადაც არ უნდა წავიდე, საქართველო ყველგან თან დამყვება და ის ულამაზესია.

მანა ყიფიანი

გამოფანა

უნიკალური ხელოვნების მიმდევრები

ქალაქის ხელოვნების „ორიგამს“ უწოდებენ, რომლის ფესვები იაპონიაშია. მართალია, ქალაქი პირველად ჩინეთში გამოიგონეს, მაგრამ ხელოვნების დატვირთვა მას იაპონელებმა მისცეს. „ქალაქისგან გაკეთებულ ფიგურებს იაპონელები რიტუალურად აკავშირებდნენ ღმერთებთან. მაგალითად, ერთ-ერთი რიტუალით ქალაქისგან აკეთებდნენ პატარა კოლოფს (სანბო), რომელშიც დებდნენ თევზის ნაჭრებს და ბისტნელს. ამ კოლოფით მათ შინტიოსტურ ტაძრებში შესანიშნავი მიჰქონდათ. სწორედ ამან განაპირობა იაპონელებში ქალაქის ფიგურების და რელიგიის მისტიკური კავშირი, რასაც მოჰყვა ისეთი უნიკალური და სპეციფიკური ხელოვნების ჩამოყალიბება, როგორცაა ორიგამი“.

მე-12 საუკუნიდან „ორიგამი“ საიმპერატორო კარზეც იკავებდა ადგილს. განათლებულად ითვლებოდა ის, ვინც ორიგამის ხელოვნებას კარგად ფლობდა. მაგალითად, ხელოვნების ამ დარგით შექმნილი ფიგურები – პეპელა, ჩიტი და ყვავილის ფორმა „მეგობრობის და სიყვარულის ფესტს ნიშნავდა. ამით მათ უადვილდებოდათ გრძობების გამოხატვა“. ორიგამმა რელიგიური დატვირთვაც მიიღო. ყველაზე პოპულარული ფიგურა იაპონური „წერო“ (Tsuru) ორიგამის სავიზიტო ბარათადაა ქცეული, ბედნიერების და დიდხანს სიცოცხლის სიმბოლოა. იაპონელები ამბობენ, თუ 100 ცალ Tsuru ორიგამს გააკეთებ და სურვილს ჩაუთქვამ, ის აუცილებლად ასრულდება.

XX საუკუნეში ორიგამით სხვა ქვეყნებშიც დაინტერესდნენ. დიდ ბრიტანეთში, ჰოლან-

დიაში, საფრანგეთში გაიხსნა ორიგამის ხელოვნების კერები, სკოლები, დაწესებულებები და კავშირები. ჩვენთან ხელოვნების ეს დარგი, მართალია ნელ-ნელა, მაგრამ მაინც იკიდებს ფეხს. ქალაქის ხელოვნებისა და დანიტერესება გამოიჩინეს სსიპ ქალაქ ქუთაისის №8 საჯარო სკოლის მე-8 კლასელებმა – მარიამ ლოსაბერიძემ და ვერონიკა ხანთაძემ. ისინი მონდომებითა და ნებისყოფით ქმნიან თითოეულ დეტალს, რომელთა შერწყმით „სულს უდგამენ“ ფიგურებს. მათ მიანიათ, რომ დრო, შრომა, ნებისყოფა და ცდომილების გარეშე მუშაობა ის აუცილებელი თვისებებია, რომლებმაც ისინი დასახულ მიზანამდე მიიყვანა. მათ შექმნეს კოლექციები, რომლებშიც მრავლადაა სხვადასხვა ზომისა და ფორმის ლარნაკები, ყვავილები, წეროები, ცხოველთა გამოსახულებები, აბსტრაქტული ხასიათის ფიგურები, განსაკუთრებული ყურადღება მაინც იაპონური წეროებისკენ – ბედნიერებისა და სიცოცხლის სიმბოლოსაკენ – აქვთ მიქცეული. გადამწყვეტილი აქვთ, შექმნან 100-100 წერო და ჩაიფიქრონ ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი სურვილი, რაც, მათი აზრით, უეჭველად შესრულდება. ხელმარჯვე გოგონები ამ სულისკვეთებით აგრძელებენ მუშაობას.

2014 წლის დადგომასა და ნათლისღების დღესასწაულს მიუძღვნეს მარიამმა და ვერონიკამ გამოფენა, რომელიც სკოლის ცენტრალურ შემოსასვლელში მოაწყვეს, ხოლო ქალთა საერთაშორისო დღის, 8 მარტის, აღსანიშნავად გამოფენა ახალი მასალებით შეავსეს (ხელმძღვანელი – პედაგოგი მზია ზარნაძე). გამოფენამ დიდი მოწონება დაიმსახურა.

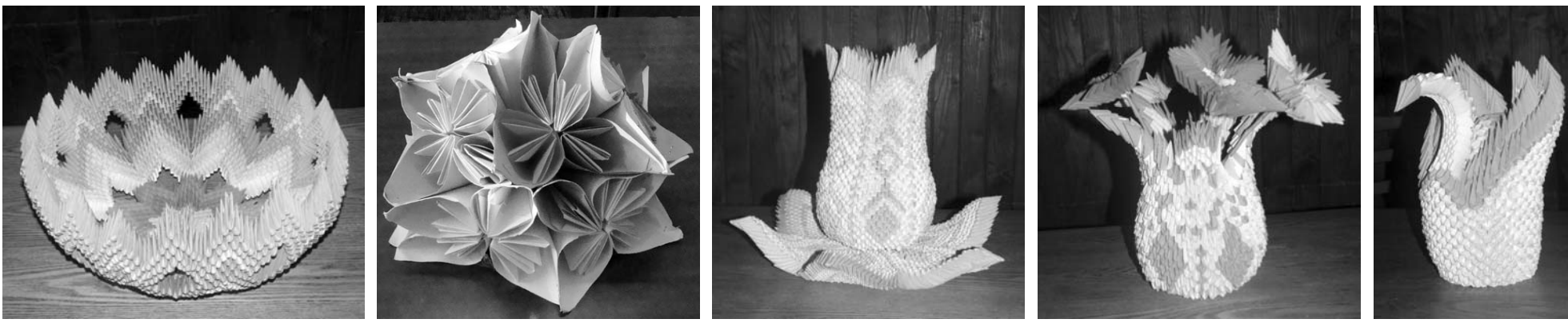

რა. მოსწავლეები, მშობლები და პედაგოგები – ყველა ერთნაირად მოიხილბა მათი შემოქმედებით. სკოლის დირექტორმა რეზო სირბილაძემ მადლობა გადაუხადა როგორც „პატარა ხელოვანებს“, ასევე მათ მშობლებს ხელშეწყობისთვის და უსურვა, რომ მათი შვილების „შედეგებს“ უფრო დიდი საგამოფენო დარბაზები დაემშვენებინათ.

გოგონებს სამომავლო გეგმებიც აქვთ. მათი სურვილია, გააფორმონ სკოლის რამდენი-

მე კაბინეტი, კერძოდ: ინფორმატიკის, სკოლის რესურსთა და ბიბლიოთეკა. ასევე სურთ, ქალაქისა და რესპუბლიკის მასშტაბით მოწყობილ გამოფენებში მიიღონ მონაწილეობა და საკუთარი წვლილი შეიტანონ ჩვენს ქვეყანაში ხელოვნების ამ დარგის დამკვიდრებისა და განვითარების საქმეში.

მზია ზარნაძე სსიპ ქალაქ ქუთაისის №8 საჯარო სკოლის პედაგოგი

მათემატიკა

გეობრაზიის კელაგობთა დასახმარებლად

მანანა სანიაშვილი
გეობრაზიის მასწავლებელი, მასწავლებლის
პროფესიული განვითარების ცენტრის
გეობრაზიის ტრენერი

„ერთი ჩვეულებრივი გაკვეთილი“

მოსწავლეზე ორიენტირებული სწავლა ინტერაქტიულ გაკვეთილებს განაპირობებს. ამ დროს აქცენტი კეთდება სწავლების ისეთ ფორმებზე, სადაც მოსწავლე სწავლის პროცესში აქტიურადაა ჩართული.

ინტერაქტიული სწავლება ორმხრივი პროცესია, რომლის დროსაც მოსწავლეები აქტიურ როლს ასრულებენ, პასუხობენ კითხვებს, თანამშრომლობენ ჯგუფური მუშაობის დროს, აქტიურად ერთმანეთს დისკუსიაში, გამოთქვამენ აზრს და ა.შ.

გეობრაზიის გაკვეთილზე რესურსების მრავალფეროვნება აქტიური და საინტერესო გაკვეთილების ჩატარების საშუალებას იძლევა. თუმცა მოსწავლეების გააქტიურება მნიშვნელოვან საშუალებებზეა დაყრდნობილი.

გთავაზობთ, გეობრაზიის გაკვეთილის გეგმას, სადაც გარდა სახელმძღვანელოსა და რვეულისა, არავითარი დამატებითი რესურსი არ არის საჭირო. გაკვეთილის დაგეგმვის ნიუანსებზე არ გავაზიარებულე ყურადღებას, რომელიც თეორიულად ძალიან კარგად არის განხილული არაერთ თეორიულ მასალაში.

მე-9 კლასი

თემა – ჰავის ძირითადი ტიპები.

ბაკვეთილის მიზანი – გააანალიზებენ რუკებსა და ცხრილებს, გაიგებენ ჰავის ძირითად ტიპებს, დაადგინენ მიზეზ-შედეგობრივ კავშირს ფიზიკურ-გეოგრაფიულ პირობებსა და ჰავის თავისებურებებს შორის.

გაკვეთილის მიზნები შეესაბამება მე-9 კლასის სტანდარტს.

ბმ.ი.1. მოსწავლეს შეუძლია რუკების და სხვა თვალსაჩინოებების (ფოტოები, გრაფიკები, ცხრილები, დიაგრამები და სხვ.) დახმარებით დაახასიათოს ადგილი, მოვლენა და პროცესი; შეადგინოს თემატური რუკები.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- ანალიზებს რუკების, გრაფიკების, ცხრილების, დიაგრამების და სქემების საშუალებით წარმოდგენილ გეოგრაფიულ ინფორმაციას;
საკვლევი მიზნის გათვალისწინებით მოიძიებს და საჭიროებისამებრ იყენებს შესაბამის თემატურ რუკებს.

ბმ.ი.3. მოსწავლეს შეუძლია დაახასიათოს და გააანალიზოს საქართველოს ბუნებრივი პირობები.

შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე: ადგენს მიზეზ-შედეგობრივ კავშირებს ფიზიკურ-გეოგრაფიულ პირობებს შორის და მსჯელობს მათ გავრცელებაზე (მაგალითად, საქართველოს რელიეფის ფორმებსა და ჰავის თავისებურებებს უკავშირებს ჰიდროგრაფიული ქსელის ჩამოყალიბება-გავრცელებას); ამ მაჩვენებლების მიხედვით ადარებს დასავლეთ და აღმოსავლეთ საქართველოს;

რესურსები – გაკვეთილის მსვლელობისას მოსწავლეებს აქვთ მხოლოდ ცხრილი, საქართველოს ფიზიკური, ადმინისტრაციული დაყოფისა და ჰავის ტიპების გავრცელების რუკები, რომელიც მე-9 კლასის საქართველოს გეოგრაფიის სახელმძღვანელოშია მოცემული (ავტორები: მ. ბლიაძე, გ. ჭანტურია, დ. კერესელიძე, ზ. სეფერთელაძე). მათ იციან ჰავის ჩამოყალიბების ფაქტორები და ჰავის ძირითადი ელემენტები.

გაკვეთილი გამოწვევით (წინა მასალის გამოყენებით) იწყება.

აქტივობა №1. გამოწვევა – კითხვა-პასუხი – 5წთ.

მასწავლებელი მოსწავლეებს ახსენებს ჰავის ჩამოყალიბების ძირითად ფაქტორებს და ჰავის ძირითად ელემენტებს:

- რა არის ჰავა?
რომელია ძირითადი კლიმატნარმომქმნელი ფაქტორები?
რომელი ოროგრაფიული ერთეულები წარმოადგენს ძირითად და მეორეხარისხოვან კლიმატურ ბარიერებს?
რომელია ჰავის ძირითადი მახასიათებლები?
რა არის ჰავის ტიპი?

შემდეგი აქტივობა, უკვე ახალ მასალაზე მუშაობაა.

აქტივობა №2. გეოგრაფიულ საშუალებებზე (რუკები, ცხრილები) მუშაობა – 15წთ.

კლასი იყოფა ჯგუფებად. მასწავლებელი მოსწავლეებს ჯგუფებში ურიგებს ბარათებს. თითოეულ ბარათზე წერია საქართველოს ადმინისტრაციული ერთეულის სახელი: იმერეთი, კახეთი, გურია, ქვემო ქართლი და ა.შ.

ჯგუფებმა უნდა გამოიყენონ სახელმძღვანელოში არსებული ცხრილი და რუკა: „ჰავის ტიპები“, საქართველოს ფიზიკური, ადმინისტრაციული დაყოფისა და კლიმატური ბარიერების რუკები და საკუთარი მხარე უნდა დაახასიათონ შემდეგი გეგმის მიხედვით:

- ა) გეოგრაფიული მდებარეობა (საქართველოს ფიზიკური და ადმინისტრაციული რუკების ანალიზი; მათ უნდა აღწერონ მოცემულ მხარეში, რომელი ოროგრაფიული ერთეულებია, რათა განსაზღვრონ რა გავლენას ახდენს თითოეული მათგანი ჰავის ტიპის ჩამოყალიბებაში);
ბ) ჰავის ტიპი (ჰავის ტიპების რუკის გამოყენებით განსაზღვრონ ჰავის რომელი ტიპებია მხარისთვის დამახასიათებელი);
გ) იანვრისა და ივლისის საშუალო ამპლიტუდა (დაადგინონ სახელმძღვანელოში არსებული ცხრილის გამოყენებით);
დ) ნალექების წლიური რაოდენობა (დაადგინონ სახელმძღვანელოში არსებული ცხრილის გამოყენებით);
ე) ახსნან მხარეში არსებული ჰავის ტიპის ჩამოყალიბების მიზეზები;
ვ) გააკეთონ ამინდის პროგნოზი მოცემულ მხარეში ჰაერის მასების შემოჭრის შემთხვევაში (აღმოსავლეთიდან, დასავლეთიდან, ერთდროულად ორივე მხრიდან და სამხრეთიდან).

მასწავლებელი ჯგუფებს აკვირდება და რჩევებით ეხმარება, მოსწავლეების დასმულ კითხვებს პასუხობს.

აქტივობა №3. პრეზენტაცია – 20წთ.

ჯგუფები წარმოადგენენ ნამუშევრებს. ადარებენ დასავლეთ და აღმოსავლეთ საქართვე-

ლოს ჰავის ტიპებს და გამოაქვთ დასკვნა, რომ ჰავის ტიპების ჩამოყალიბებაში მონაწილეობს როგორც ძირითადი კლიმატნარმომქმნელი, ასევე მეორეხარისხოვანი ბარიერებიც.

აქტივობა №5. შეფასება – 5წთ.

ექსპერტთა ჯგუფი არსებული რუბრიკების საფუძველზე აფასებს. ექსპერტთა ჯგუფი იქმნება წინასწარ. თითოეული ჯგუფი წარმოადგენს ერთ ექსპერტს, რომელიც შეფასების რუბრიკების საშუალებით შეაფასებს პრეზენტაციებს.

ეს აქტივობა მოსწავლეების მეტაკოგნიტიური უნარ-ჩვევების განვითარებას უწყობს ხელს.

საშინაო დავალება: კონტურულ რუკაზე დაიტანონ ჰავის ძირითადი ტიპები.

აი ეს არის „ჩვეულებრივი გაკვეთილი“, სადაც დაზეპირებულ ტექსტს არავინ „მოყვება“ და მხოლოდ კითხვა-პასუხით არ შემოიფარგლება. პრეზენტაციის დროს მოსწავლეს უხდება ტექსტის თხრობა, მაგრამ არა სხვისი ნაზრდის, არამედ საკუთარი აზროვნების, მოცემული მასალის ანალიზის შედეგად შედგენილი ტექსტის პრეზენტაცია.

ამ გაკვეთილის დაგეგმვის დროს ჩემი მიზანი იყო, მეჩვენებინა, რომ მნიშვნელოვანია (სახელმძღვანელო) პირობებშიც შეიძლება მაღალი სააზროვნო უნარების (ანალიზი, შეფასება) განვითარება, იმ უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბება, რომელიც „შემდეგ მთელი ცხოვრება გექნება“.

გთავაზობთ შეფასების რუბრიკას ქმსპერტთა ჯგუფისთვის

გეობრაზიულ საშუალებაზე (რუკები, ცხრილები) მუშაობის შეფასების რუბრიკა

Table with 5 columns (1-2, 3-4, 5-6, 7-8, 9-10) and 3 rows of evaluation criteria for geography tasks.

მიზეზ-შედეგობრივი კავშირების დადგენის შეფასების რუბრიკა

Table with 5 columns (1-2, 3-4, 5-6, 7-8, 9-10) and 1 row of evaluation criteria for cause-and-effect relationships.

მიმდინარეობს ხელმოწერა

ბთავაზოტ ტესტების ქრებულეზს ქართულ ლიტერატურაში, რომელიც ითვალისწინებს საატესტატო გამოცდის მოთხოვნებს.

თითოეული ქრებულის ფასი - 10 ლარი

ავტორები: თამარ გელიტაშვილი, ამირან გომართელი

ნიბნი I - ძველი ქართული მწერლობა; ნიბნი II - „ვეფხისტყაოსანი“; ნიბნი III - XIX საუკუნის მწერლობა

- ◆ ქრებულეზში ნახავთ თითქმის ყველა სავარაუდო კითხვა-პასუხს საგამოცდოდ გათვალისწინებული ნაწარმოებებიდან;
◆ მათი მეშვეობით გაგიაღვივდებათ სავარაუდო ტექსტების ზედმიწევნით ათვისება-შესწავლა;
◆ სწორი პასუხების შემოწავის შედეგად თქვენ გაქვებათ ნაწარმოებთა იდეურ-მხატვრული ანალიზი;
◆ თქვენ შეძლებთ დაქლიოთ ყველა საგამოცდო სირთულე.

სავარჯიშო რვეული ქართულ მართლწერაში

ნიბნი განკუთვნილია აბიტურიენტების, საჯარო მოხელეების, მასმედიის წარმომადგენლებისა და ყველა იმ პირისათვის, ვისაც სურვილი აქვს დაქლიოს ტესტირებასთან დაკავშირებული თუ, საზოგადოებრივ, ქართული მართლწერისა და მართლმეტყველების სირთულეები.

ფასი - 9 ლარი

ქრებულის შექმნის მსურველები დაგვიკავშირდით „ახალი განათლება“ რედაქციაში: 295 80 23, 790 95 80 23, 599 88 00 73

რეკროდუქციები ხელმოწერის კაბინეტისთვის

- 1. ჰორაციუსის ფიცი - შაკ-ლუი დავიდი
2. მწვანეთა თაყვანისცემა - დომენიკო გირლანდაიო
3. ადელ გლუზ-გაუერის პორტრეტი - გუსტავ კლიმტი
4. მენინები - დიეგო ველასკესი
5. დელფოსელი სიბილა - მიქელანჯელო
6. მხატვრის ბაღი - კლოდ მონე
7. უძლევი შვილის დაბრუნება - რემბრანდტი
8. საძანელა - თიბორ რენუარი
9. საკვირაო გასერება გრან შატის კუნძულზე - ჟორჟ სიორა
ერთი ცალის ფასი - 6.5 ლარი

თემატური კლასიკები გალალი კლასებისთვის ფორმატი A1 (59.4x84.1 სმ)

- 1. რელიგიების წარმოშობა
2. გარეული ფრინველები საძარტველოში
3. გარეული ცხოველები საძარტველოში
4. მწერები
5. ქართული ხალხური საკრებები
6. ძველმეცნიერები
7. საძარტველო მცენარეები
8. აღმზიანის აგებულება
9. ძველი რწმი
10. ნიღაბი - სიცოცხლის წყარო
11. რეპტილიები და დინოზავრები
12. მსოფლიოს დროები
13. ზღვის დინებები
14. ძირითადი ელემენტების პერიოდული სისტემა
15. სამყაროს წარმოშობა
16. ქართული მეორის შეიარაღება და საბრძოლო ტაქტიკა
17. მსოფლიოს შვიდი სოცრება
ერთი ცალის ფასი - 3 ლარი

ქართული მწერლები

- ◆ ვაჟა-ფშაველა (10-ტომეული) I-V ტომი, - 11 ლარი
◆ მიხეილ ჯავახიშვილი (7-ტომეული) I-VII ტომი - 11 ლარი
◆ ლევან გომთუა (7-ტომეული) I-II ტომი - 16 ლარი
◆ ედიშერ ყიფიანი (2-ტომეული) I-II ტომი - 15 ლარი
◆ კონსტანტინე გამსახურდია (10-ტომეული), I, II, III, VI, VII, VIII, IX, X ტომი - 16 ლარი, IV-V ტომი - 18 ლარი
◆ რევაზ ინანიშვილი (6-ტომეული) I, II, IV, V, VI ტომი - 12 ლარი
◆ ვახტანგ ჭილბიძე (9-ტომეული) I-VII ტომი - 12 ლარი
◆ გრიგოლ აბაშიძე (6-ტომეული), I-V ტომი - 12 ლარი
◆ ოტია იოსელიანი (10-ტომეული) I-X ტომი - 12 ლარი
◆ თამაზ ჭილბიძე (6-ტომეული) I-VI ტომი - 10 ლარი
◆ გოდერძი ჩოხელი (5-ტომეული) I, III, IV, V ტომი - 13 ლარი

მითითებულია თითო ტომის ფასი

ქართული ლიტერატურის კაბინეტისთვის მწერალთა პორტრეტები (34x47 სმ)

- 1. მიხეილ ჯავახიშვილი
2. გიორგი ლეონიძე
3. ირაკლი აბაშიძე
4. ნოდარ დუმბაძე
5. გურამ ასათიანი
6. აკაკი წერეთელი
7. კონსტანტინე გამსახურდია
8. პაულ იაშვილი
9. სულხან-საბა ორბელიანი
10. პოლიკარე კაკაბაძე
11. გურამ რჩეულიშვილი
12. იაკოვ ხუცესი
13. იონა საბანისძე
14. დავით გურამიშვილი
15. ბესიკი
16. რევაზ ინანიშვილი
17. ალექსანდრე ჭავჭავაძე
18. რუსთაველი
19. თეიმურაზ I
20. ვახტანგ VI
21. გიორგი მერჩულე
22. გრიგოლ ორბელიანი
23. დავით აღმაშენებელი
ერთი ცალის ფასი - 4 ლარი

ნიგნის თარო მიმდინარეობს ხელმოწერა

„ასოფლიო ლიტერატურის ქლასიკოსები“

- ჯოზეფ კონრადი - ლორდი ჯიმი
- რაფაელ საბატინი - დამუშავებული ბატონობის ისტორიის მიღმა
- ერნსტ ჰოფმანი - სატანის ელემენტები
- ნიკოლაი გოგოლი - რჩეული მოთხრობები
- გილბერტ კ. ჩესტერტონი - დონ კისოტის დაბრუნება
- მარგარეტ ღიურასი - საყვარელი ჩრდილოეთ ჩინეთიდან
- ჯონ გოლდსმითი - რჩეული მოთხრობები
- პროსპერ მერიმე - ილეული ვენერა
- უ. სომერსეტ მოემი - ჭრელი საბურველი
- ჯეკ ლონდონი - დიდი სახლის პატარა დინასტიის
- ონორე დე ბალზაკი - მამა გორიო
- ფიოდორ დოსტოევსკი - მკვლარი სახლის ჩანაწერები
- ჰენრი რაიფორ ჰაბარდი - მონტესუზას ასული
- ლევ ტოლსტოი - კავკასიური მოთხრობები
- ჯონათან სვიფტი - გულივერის მოგზაურობა
- ჯოზეფ კონრადი - სანთნათი კავშირები
- ალექსანდრე პუშკინი - მოთხრობები
- შტაფან ცვაიგი - მოუთმანლოცა

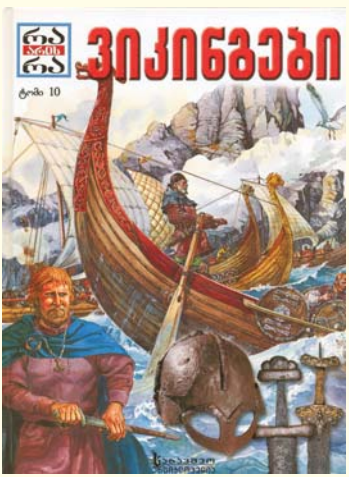
თითო ტომის ფასი - 12 ლარი

- ჯონ ბრაინი - გზა ელითისაკენ
- ალბერტო მორავია - მოწყვნილოცა
- ალექსანდრე დიუმა - კავკასია
- ჯეიმზ ფ. კუპერი - ჯაშუში
- მაინ რიდი - კვარტარონი
- ვილჰელმ ჰაუფი - ლისტენშტაინი
- თეოდორ დრაიზერი - დიკო კერი
- ალბერ კოინი - დედაჩემი
- გუსტავ ფლობერი - მადამ ბოვარი

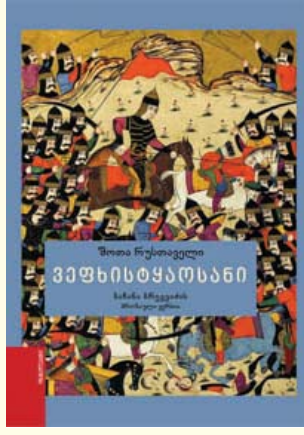
რა არის რა

- ❖ ავტომობილი
- ❖ ამინდი
- ❖ დიდი აღმოჩენები
- ❖ ხალხთა დიდი გადასახლება
- ❖ გამომგონებები
- ❖ განძის ძიება
- ❖ გლადიატორები
- ❖ დრო და კალენდარი
- ❖ ძველი ეგვიპტე
- ❖ ევროპა
- ❖ ვიკინგები
- ❖ კოშკები
- ❖ კრიმინალისტიკა
- ❖ მათემატიკა
- ❖ მეცნიერებები
- ❖ მსოფლიოს რელიგიები
- ❖ ძველი რომი
- ❖ ძველი საბერძნეთი
- ❖ სამურაი
- ❖ უდაბნო
- ❖ უძველესი ადამიანები
- ❖ ახსნილი და აუხსნელი
- ❖ ფანოზები
- ❖ ფიზიკა
- ❖ ჩაპინოვი ქალაქები
- ❖ ქიმიკა
- ❖ მეკობრეები
- ❖ ოლიმპიური თამაშები
- ❖ მთები
- ❖ ჯანსაღი კვება
- ❖ არქიტექტურა

თითო ტომის ფასი - 9 ლარი

ხელმოწერის თანხა გადმორიცხეთ რეკვიზიტებზე:
 მიმღები - შპს „ახალი განათლება“,
 ს/კ 202058735, ა/ა GE93LB0113314052305000,
 ს/ს „ლიბერთი ბანკი“, ბ/კ LBRTGE22

ფასი - 15 ლარი

შოთა რუსთაველი ვეფხისტყაოსანი ბაჩანა ბრეგვაძის პროზაული ვერსია სერიიდან ინტელექტი სკოლას

თამაზ ვასაძე
 ქართული
 აგიოგრაფიული
 პროზა ლიტერატურის
 შემსწავლელთაგვის
 ფასი - 4 ლარი

თამაზ ვასაძე
 კომენტარებული
 ტექსტი და
 ანალიტიკური
 გზამკვლევი
 ფასი - 10 ლარი

თამარ ბეროზაშვილი
 ქართული ენის
 სასკოლო განმარტებით
 განმარტებითი
 ლექსიკონი (ორტომეული)
 ფასი - 10 ლარი

ქიმიკა

საატმოსფერო-საბამოცლო
 საკითხები და ტანსტები
 ლ. თევზაძე
 ფასი - 3 ლარი

ქიმიკა

საატმოსფერო
 გამოსდისთვის
 ლ. მეტრეველი
 ფასი - 6 ლარი

ქიმიკა

დამხმარე სახელმძღვანელო
 უფროსკლასელებისა და
 აზიტირინტებისათვის
 შ. კატრიაშვილი,
 ნ. მაისურაძე
 ფასი - 4 ლარი

ბიოლოგია

საატმოსფერო
 გამოსდისთვის
 ლ. ბურღილაძე,
 დ. ბარამიძე,
 ქ. მალრაძე,
 ნ. სინარულიძე,
 მ. ბაგალიშვილი
 ფასი - 4 ლარი

ფიზიკა

საატმოსფერო
 გამოსდისთვის
 ქ. ტატიშვილი,
 ზ. ბერაია
 ფასი - 6 ლარი

გეოგრაფია

საატმოსფერო გამოსდისთვის
 ბ. ჭანტურია, მ. ბლიაძე
 ფასი - 6 ლარი

ისტორია

საატმოსფერო
 გამოსდისთვის
 ბ. ლორთქიფანიძე,
 ნ. ახმეტელი,
 ნ. მურღულია
 ფასი - 6 ლარი

ისტორია

ეროვნული გამოსდისთვის
 ბ. ლორთქიფანიძე,
 ნ. ახმეტელი,
 ნ. მურღულია
 ფასი - 9 ლარი

მათემატიკა

სწრაფი აზიტირინტებისა
 და სკოლის მოსწავლეთათვის
 ა. ნარეთელი
 ფასი - 5 ლარი

„ასოფლიო ლიტერატურის ქლასიკოსები“

მთავარი
 რედაქტორი:
 მარიკა ჩიქოვანი

მისამართი: 0102 თბილისი, ტაბლაშვილის ქ. №3
 ტელ.: 032 295 80 23, 0790 958023, 599 880073
 www.axaliganatleba.ge
 E-mail: axaliganatleba@gmail.com Skype: axali.ganatleba
 რედაქციის საბანკო რეკვიზიტები: შპს „ახალი განათლება“ ს/კ 202058735
 ა/ა GE86BG000000123631000GEL, ს.ს. „საქართველოს ბანკი“ ბ/კ BAGAGE22,
 რედაქციაში შემოსული ხელნაწერები არ რეცენზირდება და ავტორებს არ უბრუნდებათ.

ISSN 2233-386X

 9 772233 386008 >